

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

ročník 18

November 2016

číslo 9

Boh nás robí zodpovednými

Boh nás robí zodpovednými

V Sixtínskej kaplnke je nádherná freska od veľkého Michelangela, pod ktorou kardináli vždy volia nového pápeža pre Cirkev. Mnohokrát už zaznela otázka, či to musí byť práve v Sixtínskej kaplnke. Ktosi povedal, že Cirkev nemá miesto, ktoré by sa človeku prihováralo tak nástoľčivo a s takou zodpovednosťou pred večnosťou, ako je práve táto veľká freska v Sixtínskej kaplnke.

Medzi postavami, ktorých tam je vyše dvesto, prichádza Ježiš Kristus Kráľ a sudca. Veľký Teilhard de Chardin po návšteve tejto kaplnky napísal, že ho tento obraz naučil žiť s hrozbou zatraenia. Hovorí: „Pane Ježišu, tento obraz ma naučil žiť každodenne s hrozbou zatraenia, ale to nie preto, aby som sa ťa bál, ale aby som ťa každodenne dôsledne nasledoval.“

Biblia má rada číslo sedem. Je sedem sviatostí, sedem hlavných hriechov, bolo sedem úrodných a sedem neúrodných rokov. Koľko skutkov lásky, skutkov milosrdenstva vymenoval Pán Ježiš v podobenstve o poslednom súde v Matúšovom evanjeliu? „Lebo som bol hladný, smädný, pomeštný, nahý, chorý, vo väzení.“ Koľko ich je? Šesť. Prečo ich Pán Ježiš povedal šesť a nie sedem, čo je biblická plnosť? Hľadáme odpoveď.

Možno už tušíte. Ten siedmy konkrétny skutok lásky čaká Boh odo mňa, od teba, od každého jedného z nás. Ten siedmy skutok tam mám pripojiť ja dnes, zajtra, každý deň.

d. o. Marek Hnat

meditačná snímka: M. Magda

OBSAH

Boh nás robí zodpovednými..... 2

KATECHÉZA

Homília na 33. nedeľu, rok C 4

Spomienka na zosnulých 6

ROZHOVOR

P. Jozef Humeňanský, RCJ 8

Nie je spoveď ako spoveď 12

O rozlišovaní Božej vôle 16

Fero Štofaník 18

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Je čas bdenia 23

SPEKTRUM MLADÝCH

Memento mori 25

Ahoj deti! 26

Máš problém? (49. časť) 27

Trampoty v manželstve (107. časť) 28

Stalo sa, stane sa 29

Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnútorňá predná: M. Magda

Vnútorňá zadná: M. Magda

Vonkajšia zadná: M. Magda,

SPEKTRUM**Vydáva:**

Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu

Za vydanie zodpovedá:

d. o. Marek Hnat so spoločnosťou redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová

Grafika: Martin Magda sr.

Redakčný tím: d. o. Ján Biroš, Martina

Gondová, Tomáš Magda ml., Lenka Novotná, Blažej Vaščák

Kontakty: Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116

e-mail: vitez@rimkat.sk, spektrum@rimkat.sk

www.farnostvitez.sk

číslo účtu: 5037445647/0900

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

Kolotoč šťastia

**Koleso sa sveta krúti.
Ten kolotoč ľudského šťastia...**

**Len chudák pod ním sa rmúti,
zlá predtucha v ňom vzrastá.**

**Volá – kričí na rozbesnený dav:
„Zastav sa! Stoj! Základ tvoj praská!“**

**Tí ho však vysmiali,
umlčali a zohavili jeho tvár.**

**Hoci predtým ešte hrdo stál,
vedomý si pravdy, neba dar –**

**Placho sedí,
modlí sa za besný dav,**

**a čaká – na strašné
svetakoniec divadlo...**

Pavol Ondřík, Likavka

HOMÍLIA

na 33. nedeľu cez rok C

Ponúkame vám pre duchovné obohatenie sa homílie nášho rodáka, kňaza Mgr. Jána Biroša.

Keď ich duchovný otec doniesol do redakcie, veľmi som sa potešil, lebo nám do nášho duchovného života pribudne aj jeho dlhoročný pohľad na našu vieru cez vysluhovanie sv. omší, zložených z bohoslužby slova a bohoslužby obety.

Myšlienky o smrti a o živote

Len málo kvetov už teraz vidíme v prírode. A tie čo vidíme, vyžarujú vážnosť, pretože sú ozdobou hrobov. Celý tento mesiac november nám nejako prirodzene predkladá vážne myšlienky o smrti a o živote. Liturgia nás pripravuje na stretnutie s Kristom a budúcu nedeľu sa s ním stretneme ako s kráľom večného kráľovstva pravdy a života, svätosti a milosti, spravodlivosti, lásky a pokoja. Predkladá nám vieru v Kristov príchod, ktorý zmení poriadok sveta, doposiaľ ovplyvňovaný skutočnosťou hriechu z ľudského vzdoru proti Bohu.

Dnešná nedeľa hovorí o pravách k tejto zmene. Vypočítava rad javov, ktoré v človeku tak ľahko vzbudzujú myšlienky, že Kristus už prichádza. Svet je plný nepokojov, povstaní a vojen, prírodných katastrof, celé kraji-

ny hladujú. To všetko sú príznaky Kristovho príchodu. Maloverní a ľahkoverní veľmi ľahko ustrašene uveria, že už je to tu. A predsa Kristus o tom všetkom hovorí, že to najprv musí všetko byť, ale koniec hneď nenastane.

Kresťan zachováva pokoj a rozvahu a započúva sa nielen do

Kristových slov v evanjeliu, nielen do Malachiášových slov o "dni,

ktorý planie ako pec, ktorý spáli všetkých páchatelov nepravosti, že po nich nezostane ani koreň ani konár". Kresťan sa tiež započúva do slov z listu apoštola Pavla Solúnčanom, ktorý sledujeme už tretiu nedeľu. Veď práve on nám hovorí o Kristovom príchode. A tak ako v dobách neskorších i v dobe apoštolskej viedli myšlienky na Kristov príchod nielen k úzkostlivej starosti o spásu duše, ale tiež k nedbanlivosti, neporiadnemu životu a k lenivosti. Predstavy, že Kristov príchod je blízko, viedli ich k myšlienke: Prečo by som drel, načo by som sa namáhal? Ja sa pominiem a potomkovia už nebudú.

Apoštol svätý Pavol práve pri týchto vážnych rozhovoroch dokazuje, že kresťan má žiť pokoj-

ne ďalej, akoby mal zajtra odísť, preto sa svedomito stará o svoju dušu a o dobrú prípravu na večnosť, ale tiež akoby tu mal ostať večne a preto nebude jesť chlieb zadarmo.

Kristus nás varuje, aby sme sa nestarali úzkostlivo. To preto, že pozná človeka a vie, ako lačne

Len tí, ktorí žijú z cudzej práce a sami žijú neporiadne, nanajvýš sa zamestnávajú vecami, po ktorých im nič nie je, alebo dokonca žijú na úkor blížneho, ktorého okrádajú, či podvádzajú, tí sú príživníci a chlieb si veru nezaslúžia.

dokáže hromadiť majetok, poklady, ktorých cena je pomíňajúca

a ktoré nedokážu naplniť život človeka radosťou, pokojom a šťastím. Skôr ho tento ustavičný chvat naplnia strachom. Nikdy však Kristus nenabádal k lenivosti a nedbalosti. Jeho niektoré podobenstvá naopak chvália starostlivosť a podnikavosť. Len spomeňme napríklad podobenstvo o hrivnách. Tí, ktorí ich svojím podnikaním rozmnožili, dostali nielen pochvalu, ale tiež bohatý podiel na zisku, ten, ktorý ho zo strachu a hlavne z lenivosti zakopal, je potrestaný.

A preto svätý Pavol zakončuje svoje úvahy o Kristovom príchode dôraznou výzvou, dovoľáva sa pritom svojej apoštolskej moci, ktorú dostal od Krista. Pekne „v pokoji pracujte a jedzte chlieb, na ktorý ste si sami vyrobili“. Prá-

ilustračná snímka: Martin Magda ml.

ve v tomto liste, ktorý sa zaoberá Kristovým príchodom, uvádza apoštol Pavol pravidlo, ktoré ako hovorí, už skôr dal kresťanom: „Kto nechce pracovať, nech ani nej“. To sú veľmi známe slová, často sa hovoria a málokto si pritom uvedomí, že ich takto sformuloval, že ich vymyslel Kristov apoštol, svätý Pavol.

Ten, kto môže pracovať, je povinný pracovať, i keby si bol istý, že už zajtra bude povoláný, alebo, že už zajtra ochorie, ale dnes má ešte silu. A až vtedy, keď už sám pracovať nemôže, má právo, aby sa spoliehal na starostlivosť spoločnosti a na milosrdnú lásku blížnych. Že táto zásada platí pre všetkých, je vidno z toho, že svätý

Pavol sa dovoľáva vlastného príkladu: „Neviedli sme u vás život neporiadny, ani chlieb sme zadarmo od nikoho nejedli. Naopak, vo dne v noci sme sa lopotili.“

Každý si však zarába na chlieb inak. Nepracuje len ten, ktorý sedí na traktore, obrábajúc pritom pôdu, alebo len ten, ktorý pracuje v továrni, alebo v bani. Aj ten pracuje v pote tváre, ktorý vytvára veľké a hodnotné umelecké diela, ktorými dáva človekovi radosť a krásu. Pracuje i ten, kto duchovne zušľachťuje, vychováva a povznáša človeka, ako napríklad kňaz, alebo vychovávateľ, či učiteľ. Všetci vytvárajú kladné a dobré hodnoty a majú právo na chlieb a mzdu podľa Kris-

tových slov: "Hoden je robotník svojej mzdy.

Len tí, ktorí žijú z cudzej práce a sami žijú neporiadne, nanajvýš sa zamestnávajú vecami, po ktorých im nič nie je, alebo dokonca žijú na úkor blížneho, ktorého okrádajú, či podvádzajú, tí sú príživníci a chlieb si veru nezaslúžia. Takto teda zmýšľa a koná kresťan. Myšlienky na smrť, skonanie a večný život mu nevyrážajú pracovné nástroje z rúk, ale pevne mu ich do ruky vtlačajú.

I v tom je vytrvalosť, o ktorej hovorí Ježiš Kristus v závere dnešného evanjelia: „Keď vytrváte, zachránite svoju dušu.“ Amen.

Mgr. Ján Bíroš

Spomienka na všetkých verných zosnulých

Arcibiskup Mons. Bernard Bober, za prítomnosti emeritného arcibiskupa Mons. Alojza Tkáča, kňazov diecéznej kúrie, kapituly i diecéznych kňazov, spolu s rehoľníkmi, seminaristami a veriacim ľuďom, v katedrále sv. Alžbety, 2. novembra 2016, slávil sv. omšu za zosnulých biskupov a kňazov košickej diecézy. Vo svojom príhovore pripomenul potrebu modlitby za zosnulých, ako aj vyzdvihol veľkosť a príklad jednotlivých svojich predchodcov na košickom biskupskom stolci. Po sv. omši, ktorú svojim spevom a hrou sprevádzal katedrálny zbor sv. Cecílie spolu s orchestrom, sa arcibiskup spolu s veriacimi pomodlil pri hrobkách biskupov pochovaných v katedrále.

Milí bratia kňazi, seminaristi, drahí bratia a sestry! Celé naše rodiny sa po tieto dni schádzajú na cintorínoch nad hrobmi svojich zosnulých príbuzných. Je to veľký prejav spolupatričnosti i vďačnosti voči tým, čo už nie sú medzi nami. V tichej modlitbe a spomienke sa zahľadíme na hrob človeka, ktorého sme poznali, a ktorý nám bol blízky. A tu v nás opäť raz rezonuje otázka: Kde asi je teraz a čo prežíva? A ten, kto na tomto mieste neprestáva premýšľať, pýta sa ďalej: A čo sa vlastne stane so mnou, keď raz tiež zomriem? Čo bude po smrti?

Sú to dôležité otázky! A naozaj, nikto sa im nevyhne, aj keby ich v živote nasilu prehlušoval niečím iným. Lebo, ako hovorí svätý Augustín: "Všetko v živote človeka je neisté. Jedine smrť je istá!" Človek je teda rozumný vtedy, keď sa zaoberá tou najistejšou udalosťou

svojho života, a keď berie vážne odpoveď, ktorú mu ponúka kresťanská viera, Sväté písmo a učenie Cirkvi.

Čo teda učí Cirkev? V Katechizme Katolíckej cirkvi čítame: Vo chvíli našej smrti sa oddelí duša od tela (KKC 997). Toto je dôležitá pravda: Človek pozostáva z tela a duše. Ježiš raz povedal: Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, ale dušu zabiť nemôžu (Mt 10, 28). Teda človek má nielen smrteľné telo, ale i nesmrteľnú dušu. Telo, ako píše sv. Pavol, to je vonkajší človek z mäsa a krvi (2 Kor 4, 16). Čo sa s týmto telom udeje vo chvíli smrti, je jasné – odumiera a keď je uložené do hrobu, rozloží sa na základné chemické prvky. To, čo je materiálne, to sa vráti naspäť do zeme. Naše mŕtve telá budú vzkriesené až v posledný deň na konci vekov.

Človek je ale viac ako len mätéria, je viac ako iba voda a bielkoviny. Človek je osoba! Má vedomie, má vnútorný duchovný život. Práve toto ho odlišuje od ostatných stvorení. Duša človeka nie je materiálnej podstaty, a preto nepodlieha smrti. Čo sa ale stane s dušou?

Veľmi dôkladne na túto otázku odpovedá apoštol Pavol: Vieme, že kým sme doma v tele, sme vzdialení od Pána; lebo žijeme vo viere a nie v nazeraní. Sme však plní dôvery a radšej sa chceme vzdialiť z tela a bývať u Pána ... Veď sa všetci musíme ukázať pred Kristovou súdnou stolicou, aby každý dostal odplatu za to, čo konal, kým bol v tele, či už dobré a či zlé (2 Kor 5, 6-9).

Duša, ktorá sa po smrti vzdiali z tela, prechádza osobným súdom pred Kristom, kde sa ukáže v pl-

nej pravde taká, aká v skutočnosti je. Kto žil v spojení s Bohom, ten sa s ním stretne a uvidí ho z tváre do tváre a bude môcť zostať pri ňom naveky.

Nie všetci však zomierajú ako svätí. Je veľa takých, ktorí odchádzajú z tohto sveta a nie sú ešte zrelí na stretnutie so svojím Bohom. Nevyzreli ešte pre Božie kráľovstvo. Boh ale u každého človeka prihliada na najvnútornejší úmysel srdca (1 Kor 4, 5). Ak je tento úmysel dobrý, potom môže byť zachránený aj duchovne nezrelý a hriešny človek, avšak spôsobom, ktorý opisuje apoštol Pavol – očistením – akoby cez oheň (1 Kor 3, 15). To znamená, že tu musí nastať proces čistenia a vyzrievania. Teológia to nazýva Purgatorium – miesto očisťovania, ľudovo očistec.

A práve tým zosnulým, ktorí musia ešte čakať na zdokonalenie a na nebo, práve im patrí naša modlitba príhovoru počas celej dušičkovej oktávy a tiež pri každej svätej omši. Preto vás chcem všetkých poprosiť, aby ste hlavne po tieto dni nezabúdali na zosnulých vo svojich modlitbách. Myslíte na nich a modlite sa za nich! Práve v tomto období im môžeme napomôcť k úplným odpustkom. Vyžaduje si to i našu disponovanosť – sv. spoveď, sv. prijímanie a modlitba na úmysel Svätého Otca.

Drahí bratia a sestry! Keď sa zaoberáme otázkou smrti a večnosti, keď pred ňou neutekáme, má to vplyv i na spôsob nášho terajšieho života. Snažíme sa byť lepšími ľuďmi a dôslednejšími kresťanmi. Mnohí ľudia až na konci svojho života spoznávajú, ako falošne a zle žili, aké nepodstatné veci vo svo-

ilustračná snímka: Martin Magda

jom živote uprednostňovali pred Bohom, ako povrchné a egoisticky brali všetky vážne chvíle života. Vtedy spoznávajú, koľko šancí už premrhali. Stále sa kamsi ponáhľali. Na modlitbu, na Boha, na kostol, na dobročinnosť, nemali čas. A vo chvíli, keď prišiel Pán a zaklopal, ukázali sa ako nepripravení, nečakali ho ešte tak skoro.

Naopak, ľudia, ktorí veria, vedia, že každý deň môže nastať osobná rozlúčka s týmto svetom. Preto každý svoj deň odovzdávajú do Božích rúk. Tolkor krát som bol ja sám povzbudený z hlboko veriacich ľudí, ktorí aj keď vedeli, že už ležia na smrteľnej posteli a že už nejestvuje šanca na uzdravenie, predsa zostali pokojní a svojou vyrovnanosťou upokojovali svojich príbuzných. Takto som raz počul chorého muža, ktorý pár dní pred smrťou upokojoval svoju man-

želku. Povedal jej: Neboj sa, veď moja smrť ma predsa nemôže celkom zabiť!

Drahí bratia a sestry! Pokúsme sa žiť zodpovednejšie svoj život, aby nás najdôležitejší deň v našom živote neprekvapil ako zlodej. Vy-užime každý deň na to, aby sme dali dokopy aj naše vzťahy s ľuďmi, aby sme z tohto sveta neodišli pohnevaní, alebo nezmierení. Odpustime svojim vinníkom, aby i nám Boh odpustil. To, čo je v živote i v smrti najpodstatnejšie, nedávajme až na druhé miesto. A najdôležitejším je skutočne náš vzťah a naše zjednotenie sa s Bohom. Veď k Bohu máme prísť vo chvíli smrti. Kto žije v opravdivom sporení s Bohom, kto sa živí Telom a Krvou jeho Syna, ten sa smrti nemusí báť!

Blízko pri oltári, kde slávime Eucharistiu, zvlášť my kňazi a bis-

kupi, myslíme po tieto dni predovšetkým na našich predchodcov – duchovných pastierov. Zosnulí biskupi si zaslúžia našu vďačnosť, spomienku i modlitbu.

Zosnulých košických biskupov je dvanásť. Z nich siedmi sú pochovaní v našej košickej katedrále. Len kratučkými prívlastkami teraz spomeniem to, čo bolo pre každého z nich typické a príznačné:

Prvý biskup Andrej Sabó – starostlivý vychovávateľ a fundátor

Štefan Čech – dôsledný pastier a organizátor

Imrich Paluďai – verejne činný pútnik

Anton Očkai – horlivý katechizátor

Jozef Kunst – úprimný a milujúci otec

Ignác Fábry – neúnavný obnoviteľ

Ján Perger – bojovník za osvetu

a práva Cirkvi

Konštantín Schuster – podporovateľ diecéznych kňazov

Žigmund Bubič – zbožný mecen umenia

Augustín Fischer Colbie – pokorný mystik a láskavý dobrodinec

Štefan Madarász – prezieravý pedagóg a filozof

Jozef Čársky – ponižovaný a prenasledovaný hrdina

Títo pastieri Košíc boli úrodnými klasmi obety a rozdávania vlastného života. Robili tak z lásky ku Kristovi. Bránili Cirkev pred útokmi, ktorých bolo veľa v každom období. Žili dobrý život a zostali verní Kristovi po celý čas. Odumreli sebe, hľadali dobro diecézy, nie svoje vlastné. Mysleli a pamätali na dobro nesmrteľných duší, ktoré im boli zverené.

Drahí bratia a sestry! Zostaňme vďační našim duchovným pastierom, ktorí nás predišli do večnosti, pretože oni nám ukazovali cestu k Bohu. A keď ešte v tomto týždni pôjdete na hroby svojich blízkych zosnulých, všímajte si, či tam niekde na kameni nie je i nápis, ktorý som si nedávno všimol i ja. Na jednom náhrobnom kameni bolo napísané: Kristus je víťaz. Jeho život prežije i smrť!

S touto istotou a vo viere v Krista je smrť pre nás už len nevyhnutným prechodom k večnému životu. Preto už dnes žíme tak, aby sme raz mohli žiť večne! Vytrvalo vzývajte Pannu Máriu a prosme ju, aby na nás pamätala v hodine našej smrti. Svätý Jozef, patrón zomierajúcich nás tiež svojim príhovorom upokojí a uistí v presvedčení, že naša smrť nás predsa len celkom zabiť nemôže, ak sme svoj život prežili v spojení s Ježišom! Amen.

Rozhovor

Páter Jozef Humeňanský RCJ

"Je to neuveriteľné, ako čas rýchlo ubieha." Presne to sme si povedali, keď sme sa opäť po dvoch rokoch, vďaka Božiemu riadeniu, potešili, že našu ponuku na rozhovor prijal páter Jozef Humeňanský, rogacionista, náš rodák a misionár pôsobiaci v Rwande, ktorý je momentálne na dovolenke vo svojom rodisku.

Otec Jozef, čo sa zmenilo počas dvoch rokov vo Vašom živote, ale aj v Afrike? Čo znamenajú dva roky pre Afriku z Vášho pohľadu misionára?

Za dva roky sa na jednej strane udialo veľa, ale na druhej strane aj mnohé veci ostali tak ako boli, čo je na škodu vecí. Čo sa týka nášho rehoľného života, nášho misijného diela, máme teraz misie v troch afrických krajinách. Okrem Rwandy a Kamerunu aj v Angole, ktorú sme otvorili asi pred rokom a pol. Máme tam jedného kňaza z Brazílie, ktorý vie portugalsky, lebo v Angole sa rozpráva portugalsky. My obyčajne používame angličtinu a francúzštinu.

V Rwande už máme sedem ko-

munít, za tie dva roky sme otvorili tri nové komunity, z toho sú dve farnosti. Spoločenstvo študentov, ktorí študovali filozofiu, sme preložili z hraníc s Kongom do vnútrozemia, kde študenti študujú spolu so seminaristami z Rwandy. V Kamerune sme mali dve spoločenstvá a máme už štyri, z toho tiež dve farnosti. Dokonca teraz má naša misia misijné spoločenstvo aj v Európe, konkrétne vo Francúzsku. Francúzsky biskup Dominique Rey je z diecézy Frejús-Toulon a pracuje v hnutí Emanuel. Bol v Rwande, lebo tam bolo a je veľa prívržencov a členov tohto hnutia, dokonca jeden manželský pár, ktorý bol zavraždený počas genocídy v Rwande pred dvadsiatimi rokmi a sú kandidáti na svätorečenie. Má vo Francúzsku obrovskú diecézu, ale veľmi málo kňazov, tak nám ponúkol jednu farnosť, ktorá sa skladá z ďalších deviatich farností s pätnástimi kostolmi. Jeho pozvanie sme prijali a máme tam teraz misiu. Mestečko sa volá Barjols, tam sú traja naši spolubratia z našej africkej provincie, v minulom týždni som tam bol na vizitácii. Medzičasom som sa stal aj provincionálnym predstaveným. Pribúdajú nám kňazi. Máme už dvadsať jeden kňazov v našej provincii, ôsmymy diakonov - na budúci rok budeme mať osem kňazských vysviacok. Kňazi sú zo štyroch afrických štátov. A máme okolo päťdesiat seminaristov, ktorí už zložili sľuby a ďalší asi dvadsiati sú teraz v právnych štúdiách filozofie. V noviciáte máme teraz šiestich. Takže, vďaka Bohu, po tejto stránke verím, že sa postupne napreduje. **Zastavme sa trochu pri tej va-**

ilustračná snímka: Martin Magda

šej novej funkcii provinciála. Čo to predstavuje v praxi? Je to pre vás náročné?

Je to práca naviac, lebo zostalo mi všetko to, čo som robil predtým, teraz je to o to náročnejšie. Práca provinciála spočíva v tom, že mám na starosti tie krajiny, kde máme misie - Angolu, Kamerun a všetky tie domy, spolubratia, seminaristi. Čiže aj to materiálne, aj duchovné zabezpečenie. V prvom rade má byť provinciál duchovným vodcom a potom je to aj riešenie materiálnych problémov.

Teraz preradíme na inú tému. Európa už dlhší čas žije témou utečencov a prisťahovalcov z rôznych štátov, kmeňov a kultúr,

**predovšetkým moslimského viero-
vyznania, ktorý vo veľkých poč-
toch prichádzajú na starý kon-
tinent, aby tu začali žiť nový ži-
vot. Média nám podsúvajú rôzne
informácie, ktoré môžu byť čiastočne
pravdou, čiastočne propa-
gandou, alebo majú za cieľ šíriť
strach a nenávisť, rozdúchávať
rôzne vášne. Ako je to v Rwan-
de? Aj odtiaľ ľudia utekajú? Vie-
te o tomto probléme emigrácie,
čo týchto ľudí ťahá do Európy?**

Samozrejme sa o tom vie, Rwandčania migrujú v prvom rade do vyspelejších afrických štátov. Hovorí sa o dvoch miliónoch ľudí, ktorí žijú mimo hranice Rwandy. Obrovské komunity sú najmä

v Kongu, Tanzánii, Zambii. Sú to ľudia z etnickej skupiny Hutu. Teraz nemajú žiadne právo v Rwan-
de, pretože terajší režim je v ru-
kách etnickej skupiny Tutsi, kto-
rý ich prenasleduje, niekedy sú aj
celé rodiny odstránené. A potom
sú aj takí, ktorí odchádzajú do Eu-
rópy. Sú tam také kriminálne or-
ganizácie, kde keď im zložíš istú
čiastku peňazí a oni ťa odvezú až
do Európy. Je to takých šesť až
osemtisíc dolárov. Všetko sa deje
akože oficiálne, neviem, či v tom
majú prsty aj veľvyslanectvá európ-
skych krajín. Chcel by som však po-
vedať, že často sa zabúda na to,
že aj na Slovensku na konci dvad-
siateho storočia či počas svetovej

ilustračná snímka: Martin Magda

krízy odišlo veľa Slovákov, niektoré zdroje tvrdia, že to bolo až dvadsať percent z celkového počtu obyvateľov, ktorí odišli za lepším životom do rôznych krajín sveta. Rozdielnosť robí strach. Ak ľudia vidia rozdielnosť, majú strach. Či už je to farba pleti, alebo aj iné veci. Ale napriek strachu treba vedieť prijať, lebo ľudia potrebujú pokoj. Pán Boh stvoril svet bez hraníc. Svet je pre každého, človek by tam mal ísť, kde sa mu páči, kde sa mu darí. V Rwande je veľmi veľa bielych. Samozrejme, sú tam aj kriminálnici, ktorí perú peniaze zo všetkých európskych krajín aj zo Slovenska. Sú ľudia, ktorí predávajú zbrane. Tunajší režim má veľmi dobré vzťahy so Spojenými štátmi a s Veľkou Britániou. Má obrovské výhrady voči Francúzsku

a voči katolíckej cirkvi. Snažia sa aj o to, aby tie vzťahy boli napäté, ale ľudia sú vo svojej podstate veľmi otvorení. Vedia, že bieli misiónári, ktorí sem prídu, im poskytnú jedinou pomoc, ktorú dostanú. Preto ich majú v úcte.

Počul som, zrejme asi politický názor, že ak by sme prestali podporovať Afriku, že by tam skôr nastalo akési sebaobrodienie či už v oblasti ekonomiky, zahraničnej politiky, hospodárstva. Aby sa takpovediac stratil vplyv veľkých mocností na Afriku.

Určite existuje aj taká pomoc, ktorá má za cieľ mať Afriku pod kontrolou. Ale na druhej strane Afrika potrebuje nejaké investície, aby sa začal rozvíjať priemysel, lebo napríklad v Rwande je osemdesiat percent obyvateľstva

sa živí poľnohospodárstvom. Napríklad tento rok bol veľmi suchý. Nezobrali ani prvú úrodu a druhá úroda sa ukazuje tiež veľmi slabá. Čiže veľmi to záleží od počasia. Afrika potrebuje, aby tam boli aj fabriky a rozvoj. Nejakí zbohatlíci, ktorí čo tam žijú, tak radšej investujú v Európe, ako investovať v Afrike. Toto vidím ako veľmi problém. Žijem tam už šesťnásť rokov. Samozrejme, tá nezištnosť a čistota záujmov v medzinárodnej pomoci určite chýba. Napríklad svetová banka, alebo medzinárodný svetový fond, za všetkými sa skrývajú určité politické ciele. Pôžičky sú často zneužívané a financujú sa z nich zbrane pre lojálny vojenský režim. Prezident tam vládne dvadsať rokov a keď mal byť odvolaný, tak režim jednoducho zmenil

ústavu, aby mohol ďalej vládnuť až do roku 2034.

Myslel som aj na to, že teraz prúdia do európy stovky až tisíce migrantov zo Sýrie a Iraku a v mene svojho náboženstva vytvárajú v našom podvedomí strach. Ako sa má k tomuto problému postaviť kresťan na Slovensku, resp. v našej farnosti?

Najdôležitejšie je prekonať strach z iného, z rozličnosti. Musíme pomáhať, musíme sa otvoriť pre pomoc. Iba takto môžeme prežiť. Keď my nebudeme pomáhať a celé ľudstvo, povedie to ku katastrofe. Aby sme mohli prežiť, musíme vedieť prijať a akceptovať ľudí a spolu vytvárať budúcnosť. Len spolu sa to môže, inak to povedie ku katastrofe. Samozrejme, sú nejaké veci, aj oprávnené, že s migrantmi prichádzajú aj teroristi. To je zaiste pravda. Lenže teraz pre

jedného majú všetci trpieť? Treba byť obozretní a pretriediť ich. Ale nedá sa generalizovať.

A čo sa zmenilo na Slovensku z vášho pohľadu počas tých dvoch rokov, čo ste tu neboli?

Vnímam to tak, že viac-menej všetko je po starom. Nie je situácia taká katastrofická, ako sa to niekedy negatívne opisuje v katolíckych médiách. Myslím si, že treba mať viac kresťanského optimizmu. Naša generácia nie je o nič horšia ani lepšia ako generácie predchádzajúce. Treba mať odvalu a posúvať mladým, čo nás držalo pri viere.

My teraz viacej lamentujeme a pritom nemáme odvahu dať našim deťom, vnúčatám to, čo my sme dostali. Tiež „sa opičíme“, je tu materializmus, konzumizmus, ktoré sme hravo prijali do nášho života. A potom chceme byť mo-

ralistami, karhať deti, alebo nad nimi lámať palicu. Všetko je zlé. Nie všetko je zlé! Život je taký, aký je. Nič nové pod slnkom. Len treba mať odvahu, snažiť sa meniť. Meniť pomaličky seba samého a potom dávať dobrý príklad, lebo príklady priťahujú. A potom nemusíme mať strach o budúcnosť, o Slovensko. Treba do budúcnosti hľadiť s evanjeliovou nádejou, biblia nás tomu učí.

A odkaz pre čitateľov na záver?

Odkaz je vždy ten istý. Aby sme boli citliví a vedeli milovať a dávať, prijímať to, čo iní nám chcú ponúknuť, aby sme boli štedrý a milosrdní. Aj keď sa končí Rok milosrdenstva, milosrdenstvo nás musí stále sprevádzať život. Takže budme milosrdní ako je milosrdný náš nebeský Otec.

Ďakujem za rozhovor.

pripravili: Mgr. M. Gondová a M. Magda

ilustračná snímka: Martin Magda

Nie je spoveď ako spoveď

**Nedávno sme slávi-
li sviatok Všetkých
svätých a Pamiat-
ku na všetkých zo-
snulých. V podmien-
kach pre získanie pl-
nomocných odpustkov
pre našich, ktorí nás
predišli do večnosti,
je aj byť v milosti po-
sväcujucej, teda vyko-
nať si dobrú spoveď.
Rozhodli sme sa uve-
rejniť znovu pohľad na
sv. spoveď podľa Jána
Máriu Vianneya.**

Hluchonemý je neraz obrazom kresťana, ktorý prichádza na spoveď. Nájdú sa ľudia, ktorí sú hluchí na výčitky svedomia, iní sa ukazujú nemí, keď sa majú obviňovať zo svojich hriechov. A aké je to strašné nešťastie, keď niekto z hanby alebo zo strachu ukrýva smrteľný hriech, lebo klame Ježišovi Kristovi a liek i milosrdenstvo, ktoré Ježiš Kristus preukazuje tu skrúseným hriešnikom, on mení na jed. A predsa mnohí sa pri spovedi dopúšťajú svätokrádeže. Kiežby tento hriech bol na svete taký zriedkavý, aké zriedkavé sú netvory! Kiežby sa moja reč nevzťahovala na nikoho z tých, ktorí sú tu v kostole! Lebo, skutočne, či možno spôsobiť väčšie zneuctenie Bohu a Spasiteľovi? Dnes vám ukážem, ako hrozne krivdí Ježišovi Kristovi ten, kto pácha svätokrádež a aké veľké je milosrdenstvo Božie, ktoré trpí takéhoto ničomníka.

Spoveď je vo svätej Cirkvi najcennejšou inštitúciou; mohli by to dosvedčiť tak blahoslavení v nebi, ako i naveky odsúdení v pekle. Tí prví sú spasení preto, že hodne pri-

stupovali k sviatosti pokánia, druhí zhynuli naveky, lebo sa alebo nespovedali, alebo sa zle spovedali!

Z akých dôvodov sú zlé spovede?

Po prvé, preto, že niekedy si nevykonáme dobré spytovanie svedomia. Hlbiny svojho srdca treba skúmať so svetlom a s váhou v ruke, nemožno pred sebou nič ukrývať, tak ako sa nič neukryje na Poslednom súde. Neraz v nás svedomie stená a hovorí: „Zmiluj sa nado mnou a vytrhni ma z tejto strašnej priepasti! Či mám byť navždy odlúčený od Boha a nikdy Ho nevidieť? Aké je to strašné nešťastie!“ Kto sa zriedkavejšie spovedá, ten nech venuje spytovaniu svedomia dlhší čas, nech si vykoná toto spytovanie po modlitbe k Duchu Svätému a nech sa najskôr zverí Najsvätejšej Matke. Bolo by dobré, keby s úmyslom vyprosiť si milosť dobrej spovede, zúčastnil sa na svätej omši, vykonal nejaký dobrý skutok, aby sa umŕtvoval v jedení a spaní. Odporúča sa zopakovať si niekoľkokrát v mysli hriechy tak, aby sme si ich zapamätali. Ak si niekto pred prijatím Najsvätejšej Sviatosti spomenie nejaký smrteľný hriech, nech nepristupuje k stolu Pánovmu, ak naň zabudol z vlastnej viny.

Po druhé, počas spovede sa treba z hriechov obviňovať dôkladne, hoci je to ľudskej prirodzenosti, ktorá je plná pýchy, ťažké. Okrem hriechu treba uviesť, koľkokrát sme ho spáchali a aké sú príťažujúce okolnosti. Tu veľmi klame kajúcnika zlý duch, ktorý mu káže hľadať alebo láskavého spovedníka, alebo ho nahovára, aby zatajil hriechy a klame úbožiaka nádejou, že sa neskôr vyspovedá lep-

šie. Do tejto pasce už chytil diabol mnoho duší, pričom ich zahubil naveky. Lebo následkom svätokrádežnej spovede je zaslepenie a zatvrdnutosť srdca, ktoré neopúšťajú človeka neraz až do smrti. Mnoho odstrašujúcich príkladov na dôkaz toho by mohli uviesť svätí misionári. Následkom svätokrádeže strácame Božiu milosť, satan silnejšie ovláda dušu, stráca sa bázeň Božia a na tých, ktorí páchajú svätokrádež, sa plní hrozba Spasiteľa: Budete ma hľadať (...), ale zomriete vo svojich hriechoch (Jn 8, 21).

Zvlášť hriechy proti čistote bývajú dôvodom zlých spovedí. Istého rehoľníka považovali za vzor dokonalosti a keď zomrel, mal povestť svätca. A predsa sa ukázalo, že išiel do zatratenia preto, že sa hanbil vyspovedať z nečistej myšlienky. Nič mu nepomohlo prísne pokánie, modlitby umŕtšovania. Na druhý deň po pohrebe v kostole, sluha hneď ráno videl, že telo leží vonku. Tento zjav sa opakoval niekoľko ráz. Nakoniec počas slávnostného exorcizmu zomrelý, keď sa ho predstavený opýtal, vyznal, že je naveky zatratený a žiadal, aby jeho telesné pozostatky pochovali na neposvätenom mieste.

Niektorí povie: „Vari nikto si nedovolí skrývať svoje hriechy a týmto spôsobom sa vystavovať ešte ťažším výčitkám svedomia“. Bratia moji! Keby som to mal potvrdiť pod prisahou, neváhal by som povedať, že tu medzi vami, teraz, v kostole, je päť zo šiestich takýchto hriešnikov. Presvedčíte sa o tom na Poslednom súde a spomeniete si na to, čo som vám povedal.

Ako sa môže kresťan od hanby alebo zo strachu vystavovať také-

ilustračná snímka: Martin Magda

muto nešťastiu? Priateľ, rozmýšľaj, čo ťa čaká za zatajovanie hriechov! Nemáš odvahu otvoriť svedomie pred svojím farárom? Ale či je iba on na svete? Či by si nenašiel iných kňazov, ktorí by ťa s veľkou dobrotou vypočuli pri spovedi? Bojíš sa, že by si dostal dlhé pokánia? Neboj sa, spovedník ti pomôže; ešte sa bude za teba modliť a spolu s tebou bude oplakávať tvoj hriech, aby ti vyprosil hojné Božie zmilovanie. Priateľ, zlutuj sa nad svojou biednou dušou, ktorá toľko stála Ježiša Krista! Ó, ako veľmi slepí sú hriešnici, ktorí sa hanbia či boja vyspovedať zo svojich pádov! Načo je také ukrývanie, keď raz budú tajomstvá srdca odhalené pred očami celého sveta? Jedným slovom – mohli by ste sa teraz uchrániť pred strašnou hanbou, aká vás čaká na Poslednom súde a svoje peklo mohli by ste premeniť na večné šťastie. Ach, k čomu vedie človeka svätokrádež! Nechcel by som zomrieť v hriechu

a nemať sily opustiť ho! Bože, sužuj týchto nešťastných a zaslepených ľudí výčtkami svedomia – sužuj ich, aby im nemohli odolať, aby sa nakoniec obrátili!

Po tretie, zle vykonané spovede sú aj kvôli nedostatku ľútosti a preto musíme vrúcne prosiť Boha a ľútosť. Keď zatajíme hriech, zakusujeme akýsi vnútorný nepokoj, čosi nás hryzie ako divý tiger. Ale keď nemáme ľútosť, tak vo svojom zaslepení vôbec tomu nevenujeme pozornosť. Preto o ľútosť srdca, ako som už spomenul, treba sa modliť k Bohu. Kto by si chcel overiť, či mal pri spovedi správnu ľútosť, najlepšie sa to dozvie, keď pozerá na to, či zmenil svoj život – či sa už neoddáva pýche, závidi, lakomstvu, či neklame, či sa umŕtviuje, či miluje čnosť čistoty, či je horlivý v službe Božej, atď. Kto vedome neuvádza počet ťažkých hriechov, alebo vo chvíli, keď spovedník mu ukladá pokánia, nemá úprimný úmysel ho vykonať – ten

sa zle spovedá. Kto nevie čítať, nech povie spovedníkovi, aby mu nedával pokánia z knižky – nejakú pobožnosť. Niekedy sú ľudia takí pyšní, že nevedia čítať, a pokánia, ktoré dostali, nevykonajú. Nemáme sa prečo hanbiť, len treba otvorene poprosiť o zmenu pokánia. Často sú zlé spovede preto, že kajúcnik už počas rozhrešenia nemá ochotu napraviť krivdu, ktorú spôsobil blížnemu.

Z toho, čo som povedal, môžete sa už zorientovať, z času na čas sa treba zamyslieť nad predchádzajúcimi spovedami, odstrániť a napraviť nedostatky, ktoré sme v nich postrehli.

Tí, ktorí zatajujú hriechy v spovediach, sú skutočne nešťastní – nosia predsa v srdciach ukrutného kata. Ľudia, keď si nahovárajú, že pred smrťou si ešte vykonajú dobrú spoveď a napravia svoje svätokrádeže, klamú sami seba. Sú slepí, lebo si neuvedomujú, že diabol im to nedovolí, že on bude všetký-

snímka: Martin Magda

mi spôsobmi tomu prekážať. Poviem vám príklad, ktorý to ukazuje.

Keď slávny Ján Avila povedal kázeň v jednom zo španielskych miest, zavolali ho k lôžku ťažko chorého dievčaťa, aby ho vyspovedal. Matka vychovávala dievča v nábožnosti a vstúpila mu do srdca vrúcnu nábožnosť k Najsvätejšej Matke – nábožnosť, ktorou sa sama vyznačovala. Chorá niekoľko ráz počula vrúcne kázne Avilu a rozhodla sa pred ním v spovedi otvoriť svoje svedomie. A skutočne, vyznávala svoje hriechy s takou veľkou útosťou a so slzami, že otec Avila, keď to videl, rozhodol sa bez akýchkoľvek obáv o jej spásu. Avšak stalo sa čosi mimoriadne. Braček, ktorý sprevádzal Otca a počas spovede čakal na neho v druhej izbe, videl čiernu, zarastenú ruku, ktorá držala chorú za hrdlo, akoby ju chcela zadusiť. Po návrate do kláštora to vyrozprával predstavenému a predstavený to povedal otcovi Avilo-

vi, pričom mu prikázal, aby išiel ešte raz k chorej a vyzval ju, aby sa ešte raz úprimne vyznala, či ešte niečo netrápi jej svedomie. S tým istým spoločníkom sa teda otec Avila vydal na cestu, ešte v tú noc, do domu, v ktorom ležala chorá. Keď stáli pri bráne, počuli plač a nárek. Len čo zaklopali, vybehol k nim sluha, ktorý im povedal, že chorá zomrela, že hneď po spovedi stratila reč, upadla do bezvedomia a nebola v stave prijať Najsvätejšiu Sviatosť. Vstúpili do vnútra, pozreli na zomrelú, potom sa vrátili do kláštora a vyrozprávali všetko predstavenému, ktorý sa nad tým veľmi trápil. Sám otec Avila sa vybral pred Najsvätejšiu Sviatosť, padol na kolená a začal sa vrúcne modliť, aby milosrdný Boh uchránil toto nešťastné dievča od večného zatratenia. Keď sa takto modlil, po krátkej chvíli počul šramot reťazí. Obrátil sa na tú stranu, odkiaľ šramot pochádzal a videl osobu zakutú od nôh po hlavu

železnými okovami a tmavými plameňmi. Otec sa vydrel a spýtal sa tej osoby, kto je. A na svoju otázku dostal takúto odpoveď: „Som duša tej nešťastnej dievčiny, ktorú si ráno spovedal a za ktorú sa teraz zbytočne modlíš. Klamala som svet svojím klamstvom a falošnou nábožnosťou. Po smrti mojej matky sa do mňa zalúbil istý mladý človek. Spočiatku som sa vzpiera- la jeho naliehaniu, ale nakoniec som sa poddala jeho vôli. Dopustila som sa ťažkého hriechu, cítila som strašné výčitky svedomia, bála som sa zatratenia, ale zlý duch mi nedovolil vyspovedať sa z tohto hriechu, aj napriek tomu, že som sa často rozhodla, že to urobím. Bála som sa, že spovedník bude mať o mne zlú mienku a tak som sa stále svätokrádežne spovedala a nehodne som prijímala Najsvätejšiu Sviatosť. Keď som počula tvoje kázne, ktoré mi prebodávali srdce ako strely, rozhodla som sa, že sa vyspovedám

u teba a preto Ťa pozvali ku mne. A keby som bola začala svätú spoveď svätokrádežami a nie drobnosťami, bola by som zachránená. Ale potom som už nemala odvahu vyznať ten zatajený hriech. Som navždy odsúdená, zbytočne sa modlíš za mňa!“ – „Čo je pre teba teraz najväčším utrpením?“ – spýtal sa otec Avila. – „To – odpovedala – že tak ľahko som mohla byť spasená, keby som bola vyznala iba jeden svoj hriech“. Po týchto slovách bytosť zmizla, pričom úžasne vykrikla a strašne búchala reťazami.

Hľa, čo čaká dušu, ktorá sa predstaví pred súd Ježiša Krista zatážená svätokrádežami! Drahí bratia, skúmajme tajomstvá svojich svedomí, a ak tam nájdeme zatajené hriechy, vyznajme ich hneď pri spovedi. Lebo ani pokánie, ani almužny ich nedokážu zničiť. Jedinou záchranou je tu iba sviatosť pokánia. Nedovoľte, aby vás ďalej klamal pekelný duch, ktorý odníma človeku bázeň a hanbu pred hriechom, a vracia mu ju až pri spovedi. Zavrhnime pýchu, ktorá sa bojí pokorenia. Za päť minút hanby – ak sa úprimne obviníme pred ľútostivým kňazom – uchránime sa večného nešťastia a večnej hanby. Kto za života zneužíva Božie milosrdenstvo, ten ho nenájde vo chvíli smrti!

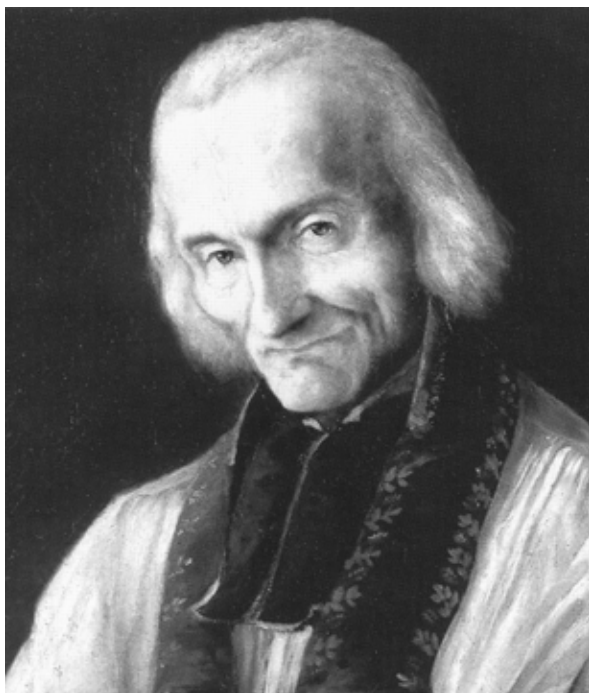
K istej chorej zavolali v noci misionára. Ten je priamo povedal: „Pani, ste vo vážnom nebezpečenstve; ak sa dobre nevyspovedáte, tak pre vaše ťažké hriechy pôjdete do zatratenia“. – „Je to možné, že ja už zomieram? Áno, je pravda, že dlhší čas som sa zle spovedala a pre hanbu som zatajovala svoje hriechy...“. V tom momente stratila reč a zomrela; pravdepodobne išla do zatratenia.

A aká hanba stretne tých, kto-

rí sa dopúšťa-li svätokrádeže na Poslednom súde! Vtedy budú túžiť, aby na nich padli hory, ktoré by ich mohli zakryť pred očami celého sveta. Čo si myslí taká osoba, ktorá vylúdi rozhrešenie od spovedníka? Či sa jej nezdá, že počuje akoby z neba hlas, ktorý na-

pomína kňaza: „Zastav sa, lebo Najdrahšia Krv Spasiteľa volá a dožaduje sa pomsty na tomto človeku, ktorý sa dopúšťa svätokrádeže. Nerozhrešuj, lebo ja zavrhnem a preklínam túto dušu!“ Vy, ktorí sa dopúšťate svätokrádeže – predávate Krista ako vierolomný Judáš! Keď sa s hriechmi blížite k Najsvätejšej Sviatosti, spôsobujete Spasiteľovi novú smrť! Nepočujete, ako On k vám volá zo svätostánku: „Synu, čakaj, zastav sa, nespôsobuj smrteľný úder svojmu Bohu!“ Istý otcovrah stále počul okolo seba hlas: „Syn môj, prečo si ma zadusil, prečo si mi odňal život?“ Podobné výčitky svedomia zakusuje ten nešťastník, ktorý nehodne prijal Telo a Krv Pánovu.

Aké poučenie z toho pre nás vyplýva? Používajme všetky možné prostriedky, aby naše spovede boli dobré. Nevľúdme si rozhrešenie, keď sme v akomsi zlovyku a nemáme úprimný úmysel polepšiť sa. Nevykonávajme naše spovede ná-

hlivo, nevyberajme slová, ktoré by zahaľovali naše hriechy a umenšovali ich zlo. K tribunálu pokánia pristupujme s ľútosťou – s ľútosťou, o ktorú treba Boha vrúcne prosiť. Ak sme niekoľko rokov ukrývali nejaké hriechy, tak sa vyspovedajme z nich čím skôr, neberme do úvahy našepkávanie diavla. Nepredstavujme si, že ich vyznáme neskôr, alebo že v najhoršom prípade to urobíme v hodine smrti – lebo vtedy už môže byť neskoro, lebo vtedy Boh vo svojich nepochopiteľných rozsudkoch nám môže odmietnuť milosť. A keby sme mali ochotu skrývať hriechy, tak si pomyslime, čo nám povie na Poslednom súde – aké výčitky nám bude robiť – ten spovedník, ktorého sme klamali! Všetko, čo robíme, robme tak, akoby sme to chceli urobiť v hodine smrti – vtedy nepoblúdime. Amen.

prevzaté: www.boziemilosrdenstvo.sk
snímka J.M.W. repro Spektrum

Imrich Degro

O rozlišovaní Božej vôle

1 Čo je to rozlišovanie BV

„Rozlišovať“ znamená vidieť, čo je dobré a čo je zlé (s tým až taký problém nemáme) a ktoré z dvoch dobier je lepšie (tu máme často problém). Nie všetko, čo je dobré, musí byť BV: môžem robiť veľa vecí pre Boha, ale Boh nechce, aby som tieto veci robil.

Príklad: Dobrá slúžka veľmi svedomito pracuje pre svoju pani. Jedného dňa jej pani povie, aby pripravila obývaciu izbu, lebo chce pozvať hostí. Slúžka začne upratovať celý dom, ale príde štvrtá hodina - čas príchodu hostí - a obývačka ešte nie je pripravená, lebo to slúžka nestihla. To ale neznamená, že tá slúžka nemá rada svoju paniu, ale v tej chvíli jej pani nemôže poďakovať...

Príklad: Modlím sa a práve v tej chvíli niekto potrebuje pomoc. Čo mám urobiť - modliť sa ďalej alebo nechať modlitbu a ísť pomôcť?

Príklad: Zasvätiť sa Bohu je dobré. Vstúpiť do manželstva je tiež dobré. Pracovať pre svoju rodinu je dobré. Rozhodnúť sa pracovať vo svojej farnosti aktívnejšie je tiež dobré. Čo si mám zvoliť? Prinášať do rodiny menej peňazí a venovať viac času svojim deťom? Prinášať domov viac peňazí a dať im možnosť sa viac vzdelávať? Často sa pýtam seba samého, čo si zvoliť? Modliť sa alebo slúžiť poradenstvom?

Rozlišovať znamená hľadať skrze múdrosť Boží plán pre seba. Keď ma Boh stvoril, stvoril pre mňa plán. Každý z nás máme pre svoj život plán. Rozlišujeme: „plán“ a „osud“. Sú to rozdielne veci. Osud je niečo, čomu sa nemôžeme vyhnúť. Ak je mojím osudom zomrieť pri autonehode, nezabránim tomu... Veštcí i psychotronicí veria v osud a keď k nim prídete, budú sa usilovať aj vám nahovoriť, že máte svoj osud... No môj život - život kresťana - nie je pod vládou osudu. Ja ako kresťan neverím na osud. Ja verím, že Boh má pre môj život plán. On ho vytvoril, keď ma stvoril. Keď som sa narodil, narodil som sa v Božom pláne. A tento Otcov plán je pre mňa najlepší aký len môže existovať. Ja ho môžem prijať alebo odmietnuť. Ak ho prijmem, dôjdem k pokoju a radosť - do cieľa. Ak ho odmietnem, nedôjdem tam, kam by som mal.

A čokoľvek, čo je proti Božej vôli, neobráti sa nikdy pre mňa na dobro. Preto dnes veľa ľudí žije v početných i ťažkých problémoch... Nenachádzajú šťastie, lebo hľadajú riešenia podľa seba, nie podľa Božej vôle...

Príklad: Dopravná smerová tabuľa - nemusím ju rešpektovať, no dôjdem niekam inam a nie tam, kam som chcel...

Nemôžem odkopírovať tento Boží plán od iného, lebo Boh ma stvoril ako jedinečného a preto aj plán pre môj život je jedinečný. Áno, možno je veľmi podobný s niekým iným, ale okolnosti sú iné. Boží plán pre môj život je osobný a úplne jedinečný.

Príklad: Ideme sa spoločne prejsť do prírody s priateľom, ale nemôžem používať jeho nohy ani oči..., idem iným chodníkom a vnímam prírodu ináč ako on... Ak Boh odo mňa niečo žiadal včera, nemusí to iste žiadať odo mňa aj dnes.

Je rozdiel medzi rozlišovaním a rozhodnutím: stáva sa často, že sa rozhodnem niečo urobiť bez toho, aby som rozlišoval; alebo že rozlišujem, ale sa už nerozhodnem a nekonám. Rozlišovanie je spojka medzi modlitbou a aktivitou: modlím sa, ale musím aj niečo robiť. Môžem robiť dobré veci, ale Boh ich odo mňa v tejto chvíli nežiada. On chce, aby som mu bol poslušný a robil tú prácu, ktorú mi dáva on. Ak robím to, čo chce odo mňa Boh, tak všetko sa stáva poslaním, lebo ma posielal sám Boh... Rozlišovanie je dôležité a je pre každého. Všetci potrebujeme rozlišovať.

Aj Ježiš rozlišoval, napr. pri výbere apoštolov strávil celú noc v modlitbe, aby poznal BV, aby nevyberal podľa ľudských kritérií. Boh môže dať niektorým ľuďom rozvinutejší dar rozlišovania, preto lepšie počujú, čo im hovorí. No tento dar dáva Boh každému a je na mne, či ho rozviniem alebo nie.

2 Podmienky rozlišovania

Je niekoľko vecí - podmienok, pre ktoré sa musíme rozhodnúť skôr, ako sa pustíme do rozlišovania:

(1) Chceme stále plniť Božiu vôľu.

Rozlišovať znamená usilovať sa neustále hľadať Boží plán so mnou. Neustále sa pýtať: Aký má Boh plán pre

ilustračná snímka z SDM Krakov 2016: Martin Magda

mňa v tejto chvíli? Kráčam podľa tohto Božieho plánu alebo nekráčam? Musím chcieť rozlišovať všetky veci vo svojom živote, nielen niektoré: nemôžem niečo rozlišovať podľa seba a niečo podľa Boha. Rozlišovanie sa musí stať mojou druhou prirodzenosťou, každodenným postojom. Boh hovorí k tým, ktorí ho chcú počúvať.

(2) Verím, že Otec ma miluje a má pre mňa svoj plán. Božím plánom je zjednotiť všetko pod hlavou Krista (porov. Ef 1, 4). No aj svet má svoj plán: usiluje sa robiť všetko bez Ježiša, len podľa seba. Svet hovorí: nepotrebujem Ježiša, nepotrebujem žiadneho Boha. Človek tým nezničí Boha, len seba samého.

Všetko sa deje podľa Otcovho plánu, lebo Boh tak miluje stvorenie, že nenechá ho bez smerovania - značiek: „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.“ (Jn 3, 16). Ježiš je tou smerovou tabuľou. Hovorí: „Ja som cesta“ - on nenechá človeka, aby sa stratil v pustine, či džungli. Hovorí: „Ja som cesta, kráčaj podľa mojich prikázaní...“ „Ja som pravda, nehľadaj iné pravdy, ony si navzájom odporujú...“ Nedokážem rozlišovať správne, pokiaľ neprijmem Ježiša ako Pána svojho života. Nebude ma zaujímať to, čo chce Otec, ak mu nedôverujem, ak v neho skutočne neverím.

(3) Používam múdrosť Ducha Svätého (DS). Svoj život môžem budovať podľa dvoch druhov kritérií: podľa ľudských, alebo podľa Božích. Ak používam ľudské kritériá, rozhodujem sa podľa ľudských hodnôt, ako sa mi to v danej chvíli hodí; podľa toho, čo je v danej chvíli pre mňa výhodné... Ak používam Božie kritériá, pýtam sa Ježiša, čo mám robiť v danej chvíli; nie podľa toho, čo je pre mňa v danej chvíli výhodné, ale podľa toho, čo chce Boh...

Aby som mohol plniť BV, musím používať Božiu múdrosť. Áno, Boh mi dal rozum a myseľ, ale moja logika často nestačí na to, aby som pochopil Božiu logiku. Príklad: Lazár v hrobe (porov. Jn 11, 1-44) - Ježiš prikazuje „odvalte kameň!“ Ľudský je to nelogické, nesedí to ani s hygienickými zásadami..., ale ak by ľudia neodvalili kameň - neposlúchli Ježiša, Lazár by nebol vzkriesený).

Mám túto múdrosť, dostal som ju pri krste – prijal som sedem darov DS: múdrosť, rozum (vhľad), radu, poznanie - sú dôležité pre rozlišovanie. Ale tieto dary často vo mne zostávajú len ako semienko, ktoré nevyrástlo, lebo som ich nepoužíval - nevytvoril podmienky pre ich rast. Používal som len svoju - ľudskú - múdrosť. No na plnenie BV to nestačí.

Príklad: Ježiš spí v lodi na rozbúrenom mori (porov. Mt 8, 23-27; Mk 4, 35-41; Lk 8, 22-25). Peter (Pt) používa svoju múdrosť; svoju nádej na záchranu vkladá do vlastnej skúsenosti, vlastného úsilia, vlastnej dobrej vôle... Nakoniec si uvedomil, že jeho vlastná inteligencia mu nestačí na záchranu a vtedy začína používať Božiu múdrosť: budí Ježiša... Šalamún si to dobre uvedomoval, preto prosí o múdrosť (porov. Múd 9, 1-18). (4)

(pokračovanie v budúcom čísle)

Fero Štofanič, rodák z Víťaza

Ešte v lete, keď som v nedeľu v kostole zbieral zvonček, zažil som šok. Predo mnou sa zrazu objavila vysoká postava Fera Štofaniča z Kanady.

Veľmi som sa potešil, že prišiel do rodného Víťaza a rozhodol som sa, že ho požiadam o rozhovor do nášho farského časopisu.

Časove sa to trochu posunulo, ale prečítajte si jeho príbeh.

Aj dnes naši rodáci odchádzajú do zahraničia, ibaže za iných podmienok a s inými pohnútkami.

Ďakujem, že si prijal pozvanie a vítam ťa v našej redakcii, v našej pracovni.

Aj ja ďakujem za pozvanie a musím povedať, že sme sa naozaj dlho nevideli, preto ten šok.

Ty si synom nebohej Regíny, rodenej Birošovej a Františka Štofaniča, ktorý bol u nás dlhé roky kostolníkom, s ktorým som ja prežil časť svojho kurátorovania. Mám naňho naozaj veľmi, veľmi dobré spomienky. Bol to najväčší diplomat, akého som stretol.

Predstav nám teraz prosím svoju manželku.

Moja manželka je Mária Tobiašová, volali tam do Kapara. Jej otec bol Jozef Tobiaš a mama Regína, rodená Ungvarská. Obidvaja boli

narodení v roku 1932. Predstav si, že presne v tom istom roku 1932 boli narodení aj moji obidvaja rodičia.

Vrátim sa ešte k tvojim svokrovcom. S tvojím svokrom Jozefom Tobiašom sme sa stretli asi štyrikrát. Bolo to v roku 2002. V tom čase zháňal eucharistické zázraky. Mal už nazbieraný veľký elaborát. Požiadal ma, aby som bol jeho spolupracovníkom a spoluautorom. No ja som bol ešte len v začiatkoch, nefotil som ešte také veci. Preto som mu nedal prísľub, že mu v tom pomôžem. Dnes to ľutujem. Dá sa ale povedať, že jemu vďačím za to, že teraz fotím. Keď tu bol ešte duchovný otec Oliver, vymysleli a zrealizovali sme, aby ľudia priniesli historické fotky z výstavby kostola, lebo sa blížilo výročie. Ľudia fotky nosili v obálkach s menami, ja som ich všetky naskenoval a vtedy som objavil umenie tvojho svokra. Bola to asi Božia prozreteľnosť, že on bol tu práve vtedy, keď sa staval kostol a nafotil to. A nie sú to len také obyčajné fotografie. Sú to nádherné, priam umelecké fotografie. A ešte doplním, musel mať aj dobrú techniku, lebo dokázal nafotiť pána Tomáša Juhása a Filipa Nehilu v detaile – v polotopánkach, ako osadzujú požehnaný kríž na vrchol našej „katedrály“.

Takže genézu máme za sebou. Čo sa týka vzdelania, viem, že máš elektrotechnickú priemyslovku v Prešove. Potom si ťa pamätám, ako si chodil na vysokú školu do Košíc, si elektrotechnický inžinier. Ale to najhlavnejšie, čo je aj mne blízke, mali sme hudobné

kapely. Pamätáš sa na začiatky?

Pravdaže. Začínal som v kapele GIMS, keď ty si tam už nehral.

Áno, odišiel som na vojnu.

Keď si odišiel, zobrali tam Jan-ka Čekaňáka. Keď odišiel Viktor Sabol, tak ma Jano Iskra zavolať hrať na basgitaru. Potom som dlho hral v kapele SKIP s Tiborom Šumi-aciom, Janom Galdunom a Ferom Ungvarským.

Pamätám sa, že si v tom čase dostal mikrofón z Ameriky.

Bol to mikrofón svetovej značky Shure. Doniesol mi ho Američan Štefan Biroš, ktorý tiež bol muzikantom. Bola to v tej dobe vzácna vec a ja som s ním aj spal.

Potom taký „strih“ a odišiel si. Ako to bolo? Ako ste sa s Marienkou spoznali?

Ako si spomínal, otec bol kostolník a ja som mu pomáhal v kostole. Marienka prišla na návštevu do Víťaza aj s kamarátkou. Prišli na motorkách a cestovali po Európe. Jej kamarátka Nemka potom odišla a Marienka tu ešte ostala u Ungvarských. Stále chodila do kostola, bola veľmi zbožná.

Raz som po svätej omši hasil sviečky, všetci ľudia odišli, iba ona ostala na lavičke a modlila sa. Opýtal som sa otca, kto tam je. Otec mi povedal, že to je Tobiašová, ktorá tu prišla na návštevu z Kanady. Raz po omši som sa jej prihovril a porozprávali sme sa. Potom sme sa ešte niekoľkokrát stretli po omši. Bývala u Marieny Ungvarskej, tak som ju tam navštívil, pretože sa chcela naučiť na gitare. Ukázal som jej niekoľko akordov a tak sme sa viac skamarátili. V tom čase bola svadba u Čecha, u tety Albíny Čechovej.

snímka: Martin Magda

Sme rodina, tak sme boli pozvaní. Marienka bola tiež pozvaná a predstavte si, dala mi pierko, aby som bol jej družba. Na svadbe, ktorá bola v Širokom, sme sa dobre vytancovali aj viac zblížili. Keďže som hral v skupine, niekoľkokrát som ju zobral so sebou. Bola veľmi rada a páčilo sa jej, že hrám v skupine. Potom odišla, ale písali sme si listy. Išiel som na vojenčinu na jeden rok. Tam mi z Kanady nemohla písať, tak posielala listy k nám domov, mamka ich preložila do inej obálky a takto mi ich potom posielali. Cez vojnu sme si iba dopisovali. Keď mi mala skončiť vojenčina, Marienka sa rozhodla, že znova príde na Slovensko. Na vojne som tiež hral v skupine s vojakmi, s pilotmi a akurát krátko pred jej príchodom nás natáčali v štúdiu do jedného televízneho programu. Práve vtedy, keď pristálo lietadlo v Bratislave, vysielali v televízii

tento program a ona ma tam kde si na letisku videla. Spieval som: „Láska, nájdem ťa na inzerát ...“. Takže po dlhej dobe ma prvýkrát videla v televízii. Potom sme obidvaja prišli na „východ“ a Marienka tu ostala celé leto. Lenže znova musela odísť. Boli sme smutní z toho, že musí chodiť „hore-dole“, tak sme sa rozhodli, že „sa dáme dokopy“. Marienka to oznámila doma a keďže našu rodinu poznali, súhlasili, nekričali na ňu. Bol to rok 1985. Vieme, že v tej dobe bol tvrdý komunizmus a ja som si musel zistiť, ako to bude so svadbou, keďže Marienka žila v Kanade. Išiel som na matriku do Širokého, do Goča. Pán Goč mi povedal, že taký sobáš ešte nevybavoval a nevie, čo je k tomu potrebné. Išiel preto do Prešova, kde mu dali potrebné tlačivá na vypísanie. Bolo treba vypísať 4 strany a žiadať o manželstvo. Keď sme všet-

ko vypísali, papiere išli na schválenie, čo malo trvať 3 - 4 mesiace. Potom sme sa mali dozvedieť, či nám povolia sobáš. Keď som sa po určitej dobe išiel informovať, pán Goč mi povedal, že je to na dobrej ceste, že môžeme plánovať svadbu približne o tri týždne.

Tak sme plánovali a chystali všetko na svadbu. Z Kanady prišla Marienka s rodinou na daný termín a išli sme do Širokého. Lenže tu nám povedali, že svadba nemôže byť, pretože ešte niečo chýba, že z Montrealu potrebujú pečiatku, že tam nebola vydatá a tak ďalej. Chceli to rozbiť, lebo to bol silný režim. Ja som tu vyštudoval, tak čo tam chcem špekulovať. Išli sme preto až na Okresný výbor a tam sa toho ujal jeden úradník, že nám pomôže. Svadba teda nebola a Marienka sa po troch týždňoch musela vrátiť do Kanady. Zostala tu len jej mama. Napo-

snímka: Martin Magda ml.

kon sa nám podarilo vybaviť súhlas a znova sme všetko organizovali na svadbu. Svadobnú hostinu sme mali v sále v Širokom na JRD. Hral nám Viktor Sabol, Štefan a Paľo Kočišovci a Jano Štofila. Po svadbe sme zostali tu, ale po šiestich mesiacoch Marienke skončili víza a musela ísť späť. Zisťovali sme, kedy sa môžem do Kanady vysťahovať ja. Keďže som na vojne slúžil v letectve, povedali mi, že do roka po svadbe nemôžem ísť nikde, kvôli zabezpečeniu vojenského tajomstva. Musel som čakať. Keďže som tam nemohol ísť ja, Marienka tu znova prišla na pol roka. Bola aj v Rakúsku, mala tam rodinu. Ja som počas toho roka pracoval vo Frucone Sabinov. Tam ma dali. Všade sa báli zobrať ma, lebo vedeli, že sa chcem vysťahovať. Bola taká doba. Chodila tam za mnou štátna bezpečnosť a vyzvedali: „Prečo tam

idete? Čo tam chcete robiť?“ Dokonca ma aj sledovali. Cítil som, že ma sledujú. Keď som išiel niekde do reštaurácie, videl som, ako sa niekto schováva za novinami. Keď som sa postavil a odchádzal, aj on sa postavil a šiel za mnou. Sledovali ma a zisťovali, či tam nechcem ísť robiť nejakú špionáž.

Rok prešiel a ja som znova išiel na vojenskú správu a predstav si, dali mi pečiatku bez akýchkoľvek problémov. Bol tam jeden major a vraví mi: „Môžete ísť.“ Dal mi pečiatku, že sa môžem vysťahovať. Aby môj odchod nebol až taký jednoduchý, ešte som dostal predvolanku do Košíc, za účelom kontroly pasu. Sedeli tam štyria páni. Chceli, aby som s nimi spolupracoval a posielal im informácie o Slovákoch žijúcich v Kanade. To som samozrejme odmietol. Keď som bol v Kanade pol roka, zomierala mama. Požiadali sme o víza, aby

sme ju mohli navštíviť. Ale mne ich nechceli dať, že som ešte krátko v Kanade. Tak som napísal na prezidentský úrad, že mi zomiera mama a ja som v Kanade legálne. Prišla mi odpoveď od prezidenta, že víza môžem dostať. Keď sme prišli domov, stále tu bol komunistický režim, tak ma hneď predvolali. Vytýkali mi, že ako som si dovoľil písať až prezidentovi, všetko zisťovali, preverovali a kontrolovali všetky dopisy. Veru tak to bolo. Tak sme navštívili mamku, ktorá potom zomrela. Bol to rok 1985 a moja dcérka Lucka mala pol roka.

Kde v Kanade bývate teraz a kde ste bývali predtým?

Najprv sme boli vo Vancouvri. Na začiatku sme mali apartmán v jednej bytovke a potom sme si kúpili dom. Vo Vancouvri sme boli asi desať rokov a tu sa nám narodila dcérka Lucka. Tak sme sa pre-

sťahovali do Kamloops, je to menšie mestečko, kde sa nám narodila dcérka Andrejka. Prestahovali sme sa hlavne kvôli deťom, lebo veľmi chceli psíka, prípadne koníka a vo Vancouvri sme nemali taký pozemok, aby sme mohli chovať zvieratká. Bývame tu už 12 rokov, máme pekný dom a dobrých susedov. V kostole máme súbor, v ktorom hrám. Tiež chodím hrať do domovov dôchodcov. Chodím buď sám, alebo s jedným Kanaďanom, ktorý hrá na base. Domovy dôchodcov sú tam pekné, majú veľké rekreačné strediská, kde pre dôchodcov pripravujú rôzne predstavenia. Jedenkrát za týždeň majú predstavenie a dôchodcovia tam radi prichádzajú. Raz sú tam tance, raz hudba, inokedy vystupujú deti s básničkami, či nejaké iné predstavenia. Hrám vo viacerých domovoch dôchodcov, takže už mám dopredu naplánovaný program na niekoľko dní v týždni. Ja som rád, že môžem hrať, aj ľudia sú radi. Hrám valčíky, ale aj slovenské pesničky. Ľudia sa potom pýtajú, odkiaľ som a ja im rozprávam. Porozprávam im o Slovensku, že to bolo predtým Československo a ako je to teraz. Ľudia počúvajú „s otvorenými ústami“.

Hráš tam aj v kapele?

Áno, chodíme hrať väčšinou na Oktoberfest. Okrem mňa v kapele hrá Moravák na varhany a gitaru, Slovák je bubeníkom a Kanaďan hrá na basu.

Kolko rokov majú tvoje deti?

Lucia má 31, Andrejka má 29 rokov. Lucia je vydatá a má dvoch synov. Máme teda dvoch krásnych vnukov. Jeden je Eliáš (Eliáš), má 2,5 roka a druhý Bruno má 6 týždňov. Dcéra Andrejka je slobodná.

A čo práca?

Pracujem ako elektrikár v spoločnosti, ktorá vyrába bunky, ktoré posiela na sever, kde je požiar, do Ford Mc Murray v provincii Alberta. Sú tam veľké ložiská ropy. Ekonomia v Kanade teraz klesla, všetko sa spomalilo, do toho ešte požiare, takže sa ľudia boja, čo bude ďalej. Marienka je zdravotná sestra v nemocnici. Chodila štyri roky do školy. Má dobrú prácu. Lucka teraz momentálne nerobí, lebo má malé deti. Jej manžel Filip je z Čile, zo Santiaga. Je mechanický inžinier a teraz si ešte robil MBA-Master. Potreboval papiere, aby mohol robiť v Kanade. Práve nám písali, že bol na interview vo Vancouvri a dostal tam prácu. Keď príde domov, budeme ich sťahovať. Bude nám veľmi smutno, ale sme aj radi, že skončil školu a hneď dostal robotu. Andrejka už má svoje bývanie, pracuje v úrade, má tiež dobrú a dobre platenú robotu.

Čo sa udialo, že ste prišli na Slovensko? Aký dôvod ste mali?

Už bolo na čase. Bol som tu pred desiatimi rokmi a tak sme si s Marienkou povedali, že poďme do nášho kraja. Plánovali sme, že príde v polovici mája, ale naraz prišla pozvánka na svadbu do Ungvarských. Je to Marienkina rodina, tak sme sa rozhodli ísť vtedy, lebo sa tak stretneme s celou rodinou naraz. Preložili sme si letenky a prišli na svadbu. Aj som si na nej zahral a zaspieval. Hrala živá hudba, tak ma nevesta poprosila, aby som aj ja niečo zahrál. Sme radi, že sme tu boli, lebo sme stretli väčšinu rodiny.

Prejdeme teraz na duchovno. Ste praktizujúci kresťania?

Ako som už spomínal, každú nedeľu hrám v kostole. Máme svoj súbor, v ktorom hráme a spieva-

me na omšiach.

Je to slovenský kostol?

Slovenský kostol je vo Vancouvri, je to kostol sv. Cyrila a Metoda. Tam sme chodili, keď sme boli vo Vancouvri. Je tam aj slovenský kňaz a každú nedeľu je tam slovenská omša. V Kamloops, kde sme teraz, sú sväté omše po anglicky.

V akom stave je teraz podľa teba Víťaz v porovnaní s tým, ako si si ho pamätal?

Teraz je Víťaz pekne upravený, domy sú obnovené, veľa domov je nových. Čo som si všimol, že každý má kosačku. Je to tu asi populárne. Som naozaj potešený, pretože tu vidno veľkú zmenu oproti tomu, ako som tu bol pred desiatimi rokmi. Všetkého je tu dostatok. **Čo by si odkázal Víťazom na záver? Chcel by si im niečo povedať z pohľadu zahraničného hosta?**

Okrem veľmi veľa pozitívnych vecí z jednej veci som tu ale prkvapený, neviem, ako to mám vyjadriť. Berie sa tu veľa antibiotík. Dieťa trochu zakašle a lekári hneď predpisujú antibiotiká. U nás to tak nie je.

A čo by som chcel odkázať Víťazom? Bolo by dobré, keď robíte a trápate sa, aby ste si išli, aspoň raz ročne, oddychnúť na týždeň, dva. Doprajte si duševný, aj telesný relax. Nie je to možno z finančného hľadiska pre niekoho ľahké, no možno niekedy veľa míňame aj na zbytočnosti.

Chcem ešte však ešte dodať, že ľudia sú tu srdeční a vďační. Ďakujem všetkým s ktorými sme sa stretli, za milé prijatie a pohostinnosť.

Ďakujem za rozhovor.

pripravili: Mgr. M. Čechová a M. Magda

Ruženec

*Píšem Ti, Pane,
na kúsok papiera,
čo by som tak
pre Teba urobiť ja chcela.*

*Zopnúť ruky,
na kolená padnúť
a v tichosti zotrvať
k Tebe sa utiekať.*

*Modlitbou ďakovať
za ten život môj,
za lásku a pokoj,
za úsmev na tvári,*

*za dary,
ktoré dávaš na oltári.*

*Buď, Pane, nám všetkým
veľkým záchrancom,
odvďačíme sa Ti
presväťtým ružencom.*

*Každé zrnko,
nech nám silu dodáva,
Tvoja mocná ruka,
nech nás požehnáva.*

*Obetujeme aj my
modlitby každý deň,
hneď bude alebo krajšie
a pokoj v duši, to ver.*

Marta Pacovská, Široké

Hodiny klavíru

Tento príbeh píše na naléhání svých přátel. Jmenuji se Mildred Honor. Jsem bývalá učitelka hudby na základní škole v Des Moines ve státě Iowa. Vždycky jsem si přivydělávala výukou hry na klavír. Dělal jsem to tak přes 30 let. Během těchto let jsem zjistila, že děti mají mnoho úrovní muzikálního nadání. Přestože jsem se nikdy nesetkala se zázračným dítětem, učila jsem několik velmi talentovaných studentů. Měla jsem ale i žáky, kterým muzikální nadání naprosto chybělo. Jedním z takových žáků byl Robby. Bylo mu 11 let, když ho jeho matka (samoživitelka) přivedla na jeho první hodinu klavíru.

Mám raději, když studenti (zejména chlapci) začínají v mladším věku, což jsem také vysvětlila Robbymu. Ale Robby mi řekl, že to byl odjakživa sen jeho matky slyšet ho hrát na klavír. A tak jsem ho přijala. Na konci každé hodiny, kterou jsme měli každý týden, vždycky říkal: „Maminka si mě jednou přijde poslechnout.“ Mně to ale připadalo beznaděné, protože on prostě neměl žádné vrozené nadání. Jeho matku jsem znala jen od vidění, když přivezla Robbyho nebo když na něj čekala ve svém starém autě. Vždycky zamávala, usmála se, ale nikdy nepřišla dovnitř. Pak jednoho dne Robby přestal na hodiny docházet. Chtěla jsem mu zavolat, ale usoudila jsem, že se kvůli nedostatku na dání rozhodl věnovat něčemu jinému. Byla jsem i ráda, že přestal chodit. Byl pro mou výuku špatnou reklamou! Za několik týdnů potom jsem poslala studentům pozvánku na recitál. K mému překvapení mě Robby (který dostal pozvánku) požádal, jestli by se mohl recitálu zúčastnit. Řekla jsem mu, že recitál je jen pro stávající studenty a jelikož on odešel, nemůže se zúčastnit. Řekl mi, že jeho matka byla nemocná a nemohla ho na hodiny klavíru vozit, ale on že po tu dobu cvičil. „Prosím, slečno Honor, já prostě musím hrát,“ naléhal. Nevím, co mě vedlo k tomu, že jsem mu dovolila na recitálu vystoupit – možná to byla jeho neustupnost, nebo možná mi něco uvnitř říkalo, že to bude v pořádku. Nadešel večer recitálu a tělocvična střední školy byla plná rodičů, příbuzných a přátel. Zařadila jsem Robbyho na konec programu, těsně před své vystoupení, kdy jsem měla poděkovat všem studentům a zahrát závěrečnou skladbu. Říkala jsem si, že pokud by to nějak pokazil, bude to až na konci programu a já svým závěrečným vystoupením budu moci zachránit jeho špatný výkon. Recitál proběhl hladce. Bylo vidět, že se na něj studenti připravovali. Pak přišel na pódium Robby. Měl zmačkané šaty a jeho vlasy vypadaly jako by si je učesal kuchyňským šlehačem. „Proč nebyl oblečen jako ostatní studenti?“ pomyslela jsem si. „Proč mu matka pro tento výjimečný večer alespoň neučesala vlasy?“ Robby si odsunul stoličku a já byla překvapená, když oznámil, že bude hrát Mozartův Koncert č. 21 C-dur. To, co jsem pak slyšela, mě vyvedlo z míry. Jeho prsty se zlehka pohybovaly po klávesách, dokonce po nich hbitě tančily. Přecházel z pianissima do fortissima, z allegra do virtuosa; jeho suspendované akordy, které interpretace Mozarta vyžadovala, byly úžasné! Nikdy jsem neslyšela někoho v jeho věku tak dobře zahrát Mozarta. Po šesti a půl minutě skončil velkým crescendem a všichni stáli a zuřivě tleskali!!! Ohromená a v slzách jsem vyběhla na pódium a ve velké radosti jsem Robbyho objala. „Robby, nikdy jsem tě neslyšela takhle hrát, jak jsi to dokazal?“ Robby to vysvětlil do mikrofonu: „Víte, slečno Honor, pamatujete si, jak jsem vám říkal, že moje maminka je nemocná? Měla rakovinu a dnes ráno zemřela. A víte... ona se narodila hluchá a dnes večer to bylo vůbec poprvé, co mě slyšela hrát. A já jsem chtěl, aby to bylo výjimečné.“ Ten večer nezůstalo v sále jediné oko suché. Když lidé ze sociálních služeb odváděli Robbyho z pódia, aby ho umístili do Fosterova ústavu, všimla jsem si, že i jejich oči byly červené a opuchlé. Pomyslela jsem si, o kolik se můj život obohatil tím, že jsem přijala Robbyho za svého žáka. Ne, nikdy jsem neučila zázračné dítě, ale tento večer jsem se já stala zázračným studentem... Robbyho. On byl učitelem a já byla žákyní, protože mne naučil, co je vytrvalost, láska a důvěra v sebe sama. A možná taky jak na někoho vsadit, i když nevíte proč. O několik let později přišel Robby o život při nesmyslném bombovém útoku Alfreda P. v Murray Federal Building v Oklahoma City v dubnu 1995.

zdieľala sr. Školastika Balogová

Je čas bdenia...

Určite ste si už aj vy všimli tabuľku s veľkými červenými písmenami. Pozor nebezpečenstvo! Alebo toto upozornenie v rôznych cudzích jazykoch. Attention! Achtung! Uvaga! Zvyčajne sa normálny človek nad takýmto označením pozastaví, stane sa ostražitejším, začne si všímať okolie. Vie, že mu tam hrozí nebezpečenstvo, preto radšej opustí tento priestor, než by sa mal vystaviť akémukoľvek riziku.

O pár týždňov sa začne advent, ktorý má pre nás kresťanov podobný oznam. V Marekovom evanjeliu sa dočítame o tom ako Ježiš hovoril svojim učeníkom: „A čo hovorím vám, hovorím všetkým. Bdejte!“ (Mk 13,37) „Majte sa na pozore, bdejte.“ (Mk 13, 33) Ježiš nikdy nezasieval medzi ľudí strach, ani v tomto prípade to nie je jeho zámer. Chce nás len vystríhať, že nebezpečenstiev, ktoré obchádzajú naše duše, je veľa. A tieto Ježišove slová potvrdzuje v svojom liste aj svätý apoštol Peter. „Budte triezvi a bdejte. Váš protivník diabol, obchádza ako revúci lev a hľadá koho by zožral. Vzoprite sa mu, pevní vo viere.“ (1Pt 5,8-9)

V dnešných časoch už skôr nie ako revúci lev, ale hlavne nech je to hlučné a žiarivé a veselé a neviazané. Svetlá vianočných reklám a piesní, zhonu a nepokoja už onedlho odštartujú každoročné diablove dožinky. Čo pre nás bude záchranou, aby nás to nepohltilo? Ježiš a jeho láska. Aktuálnosť a dôležitosť tejto výzvy nám pripomínajú všetci synoptici, nielen Marek. Slovo bdieť má mnoho významov. Znamená nezaspať, teda nespáť vtedy, keď niekoho čakáme. Znamená aj starať sa. Pretože Boh zveril každému z nás, aby sme sa starali o svoju dušu. A v inom význame môže slovo bdieť znamenať aj očakávať. Máme očakávať Pána svojho Boha, lebo nikto z nás nevie ani dňa, ani hodiny.

snímka: internet

A v aktuálnom posolstve z Medžugoria (2.11.2016) Panna Mária hovorí, že teraz je čas bdenia a modlitby. Boh aj napriek aktuálnosti výzvy bdieť nám stále necháva slobodu rozhodnúť sa. Je to dar, ktorý Boh dáva človeku. Nikdy ho nezotročuje ako diabol. Je čas bdenia, preto je potrebné zobudiť sa zo sa, vyjsť zo seba a byť kresťanom všade, kde nás posielala Ježiš. Hora blahoslavenstiev so svojimi výzvami, týkajúcimi sa chudobných, smútiacich, tichých, lačných, smädných, milosrdných, čistých, šíriacich pokoj... je práve tým potrebným echom bdenia. Cez jeden veľký príkaz pridáme k Bohu. Plniť príkaz lásky.

Istý realitný obchodník sa márne pokúšal predáť dom na samote. Nijaký kupec sa mu už dlho neozýval a ako „na potvoru“, keď sa po veľmi dlhom čase konečne ozval záujemca po príchode na tvár miesta, tento „realiták“ zbadal, že dom značne poškodili vandali. Okamžite si uvedomil, že ak ho bude chcieť predáť, bude musieť ísť s cenou dole. Snažil sa síce o záchranu s tým, že zabezpečí opravu domu. Avšak kupujúci mu povedal, že jeho to netrápi, lebo aj tak chce dom zbúrať, lebo jeho zaujíma iba pozemok, na ktorom stojí.

A o čo ide Bohu, keď nás vyzýva na

bdenie? Boh nám dáva vždy nové milosti, nechce, aby sme žili v hriechu, ktorý všetko ničí a robí bezcenným. Keď sme dovolili hriechu, aby náš život zdevastoval a spustošil, otvorene teraz dvere Kristovi, aby všetko popravil. Končí sa síce rok milosrdenstva, ktorý bol návratom do Otcovho domu, avšak milosrdenstvo Božie je nekonečné. Iba našim úprimným rozhodnutím konaným v spovednici nám dá Boh pochopiť, že chce v našom živote vybudovať niečo úplne nové.

Náš život je ako letisková hala, vlakové nástupište, či autobusová zastávka, na ktorých počujeme výzvu „Bdejte!“ Kto z nás by chcel niečo zmeškať? Veď z nášho pozemského života sa nám nevráti nieže rok, ale ani minúta či sekunda.

Môj Pane, dal si mi úlohu bdieť. Dal si mi zrak, ktorým mám jasnejšie vidieť skutočnosť, v ktorej žijem, aj skutočnosťou, ku ktorej spejem. A tou skutočnosťou si Ty, Pane môj. Živý a prítomný vo sviatostiach, v slove, v mojich bratoch a sestrách.

„Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pomínulo a nastalo nové“ (2 Kor 5,17). Ježišovo „Bdejte“ však ostáva.

Mgr. Martina Gondová

snímka: sr. Školastika Balogová

Z Cirkvi

Preklad inštrukcie o pochovávaní zomrelých a uchovávaní popola

Konferencia biskupov Slovenska (KBS) dnes zverejnila na svojej internetovej stránke www.kbs.sk preklad Inštrukcie „Ad resurgendum cum Christo“ ohľadom pochovávania zomrelých a uchovávaní popola v prípade kremácie. Jej slovenskú verziu preložilo prekladateľské oddelenie KBS. Ide o dokument, ktorý vydala koncom októbra Kongregácia pre náuku viery.

„Aby sme mohli vstať s Kristom z mŕtvych, musíme zomrieť s Kristom, „vzdialiť sa z tela a bývať u Pána“ (2 Kor 5, 8). Inštrukciou Piam et constantem z 5. júla 1963, Sväté ofíciom ustanovilo, aby sa „verne zachovával zvyk pochovávať mŕtve telá veriacich“, pričom sa dodáva, že kremácia „neprotirečí kresťanskému náboženstvu“ a už sa nemajú odopierať sviatosti a pohrebné obrady tým, ktorí si želali byť spopolnení. Platí to však za podmienky, že ich želanie nie je motivované „popieraním kresťanských dogiem, alebo sektárskym zmýšľaním, alebo nenávisťou voči katolíckemu náboženstvu a Cirkvi“¹. Táto zmena cirkevnej disciplíny bola následne prijatá do Kódexu kánonického práva (1983) a do Kódexu kánonov východných cirkví (1990),” píše sa v inštrukcii. „Medzitým sa vo viacerých štátoch značne rozšírila prax kremácie, no zároveň sa rozšírili aj nové myšlienky odporujúce viere Cirkvi. Po náležitom vypočutí Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí, Pápežskej rady na výklad zákonov a viacerých biskupských konferencií a synod biskupov východných cirkví považuje Kongregácia pre náuku viery za vhodné vydať novú inštrukciu, ktorá má pripomenúť doktrínálne a pastoračné dôvody pre uprednostnenie pochovávania tiel zosnulých a vydať normy týkajúce sa uchovávaní popola v prípade kremácie,” uvádza dokument Konferencie biskupov Slovenska.

Hrobové miesto pre deti, ktoré zomreli pred narodením

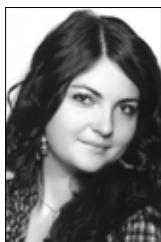
8. novembra 2016 bolo na Verejnom cintoríne v Košiciach odhalené a požehnané špeciálne hrobové miesto pre deti, ktoré zomreli pred narodením.

Bol to ďalší príspevok k sláveniu Roka milosrdenstva. Mŕtvych pochovávať je jeden zo skutkov telesného milosrdenstva. Považujeme to za čosi samozrejmé. No deťom, ktoré zomreli pred narodením, je táto „samozrejmosť“ dopriata len výnimočne.

Výnimočnosť udalosti zvýraznilo dopoludňajšie ekumenické sympóziu na tému Prenatálne dieťa. Nádherné a jedinečné. Prebehlo na Teologickej fakulte KU v Košiciach za prítomnosti hostí z Mukačeva.

Slávnostné požehnanie hrobu začalo o 14:00 ekumenickou bohoslužbou slova v obradnej sieni verejného cintorína. Slávnosti predsedal košický pomocný biskup Mons. Marek Forgáč, kázal Mons. Milan Chatur, košický eparcha.

Pri hrobe sa prihovorili aj zástupcovia zaangažovaných organizácií a celebranti požehnaním odovzdajú Košičanom hrob k užívaniu.

Lenka Novotná

Memento mori

Novembrové dni v nás vyvolávajú nekonečné množstvo spomienok. Nielen na našich blízkych, ktorí sú už vo večnosti, ale najmä na momenty, ktoré sme s nimi počas života zažili. Pri pohľade na plamienky horiacich sviečok sa v tichej modlitbe vraciame späť v čase. Spomíname na každý okamih, na každé slovo, na každý deň, keď sme im mohli povedať, akí sme vďační, že sú súčasťou nášho života.

Aj keď našich zosnulých starých rodičov, priateľov či známych už nemôžeme objasť, ani im povedať, akí sú pre nás dôležití, stále s nimi môžeme byť istým spôsobom v kontakte. A nie, teraz naozaj nemám na mysli praktiky žiadnych veštcov ani veštkýň, ktorí sa venujú takzvanému „vyvolávaniu duchov“. Blízkych, ktorí nás predišli do večnosti, už nijako nedokážeme „privolať“ naspäť. Jediné miesto, kde naďalej zostávajú s nami, je naše srdce.

Smutne vyznieva to, že sa cintoríny rozziaria pestrofarebnými kvetmi a mihotajúcimi sa sviečkami len v prvé novembrové dni. Akoby sme si na našich zosnulých spomenuli len počas jedného mesiaca v roku. November sa stal akýmsi zaškatulkovaným mesiacom, samostatne vyhradeným pre cintorín a tiché spomienky. Iste, je to predovšetkým november, keď viac spomíname a myslíme na smrť. Naši blízki, ktorí sú vo večnosti, si však zaslúžia o čosi viac než len spomienku počas krátkych ôsmich dní. Keby boli nažive, určite by sa potešili, keby sme ich navštevovali častejšie a pravidelnejšie. Preto si aj na návštevu cintorína môžeme počas roka kedykoľvek nájsť chvíľku navyše.

Spolu s predposledným mesiacom roka sa akosi viac zamýšľame nad smrťou. Aj názov tohto

článku tomu napovedá. Memento mori je totiž latinské príslovie, ktoré znamená „Pamätaj na smrť.“ A to nielen v novembri, ale počas každého okamihu nášho života tu na Zemi. Neznamená to však, že sa máme zatvoriť medzi štyri steny a nevychádzať z domu. Neznamená to ani, že sa máme báť, žiť v neustálom strachu z novej smrti a odstrihnúť všetky kontakty s okolitým svetom.

Vo voľnejšom preklade by to skôr mohlo byť vysvetlené tak, že všetko, čo robíme, by sme mali robiť tak, akoby sme mali každú chvíľu zomrieť. Tu sa núka otázka: „Ako by ste sa správali k ľuďom okolo vás, keby ste vedeli, že sa zajtra nebudíte do nového rána?“ Pohádali by ste sa s nimi a vykričali im všetky nevyriešené spory, alebo by ste sa ich snažili čo najrýchlejšie a najlepšie urovnať?

Samozrejme, že každý by odpovedal inak. Všetci totiž máme rozdielne povahy a rozličné problémy. Jedno nás však spája. Na konci života sa nás nikto nebude pýtať na to, akou sme boli osobnosťou a ako sme sa stavali k problémom. Boh to o nás predsa už dávno vie. Každý deň nám v mnohých situáciách pomáha a dokazuje nám svoju lásku. No vo večnosti budeme aj tak všetci súdení iba podľa toho, či sme si počas života vybrali cestu dobra

alebo zla.

Smrť nie je koniec. Nie je bodkou, ani otáznikom, ani výkričníkom. Je pomyselnou čiarkou za životom, ktorý sme žili, nech už bol akýkoľvek. Ani keď zomrie niekto blízky, nezabudneme naňho automaticky. Nie je to konečná. Vždy si to vyžaduje dni, týždne, mesiace a často aj roky. A možno to nikdy celkom neprebolí. Stále počujeme jeho smiech, v mysli si vybavujeme jeho slová, dlho sa pozeráme na spoločné fotky. Pociť, že nám niekto veľmi chýba, nás stále donúti zamyslieť sa nad tým, či sa s ním ešte niekedy stretneme.

Zostane nám už len nádej. Nádej, ktorá sa zrodila vo veľkonočné ráno a ktorá za tou životnou „čiarkou“ nasleduje. Je to nádej z Ježišovho Zmŕtvychvstania, ktorá nás ubezpečí, že toto ani zďaleka nie je koniec. Že vo večnosti sa všetci opäť stretneme, naplnení nevýslovnou láskou a vďakosťou.

Práve tu, dnes, teraz máme jedinečnú možnosť žiť tak, aby sme vo večnosti nemuseli nič ľutovať. Práve v tejto chvíli máme možnosť rozdávať lásku, radosť a pokoj všetkým naokolo. Nebudme pasívni a využime túto možnosť naplno.

A to nielen počas týchto novembrových dní, ale počas celého roka.

Ahoj, deti!

detskú stranu pripravuje: Tomáš Magda ml.

Jesenné prázdniny nám ubehli ako voda a môžeme začať odpočítavať dni do tých vianočných. Dvtedy nás však ešte čaká plno zaujímavých dní. Ponúkam Vám zopár z nich, na ktoré v novembri určite netreba zabudnúť. ;)

Divadlo na oblohe – neobyčajne veľký Mesiac

Zajtra, teda 14. novembra môžeme na nočnej oblohe pozorovať „Supermesiac“. Pôjde o unikátny jav, kedy bude Mesiac k Zemi najbližšie od roku 1948. Najbližšie sa Mesiac dostane ku Zemi takto blízko až v roku 2034. Túto výnimočnú veľkosť bude umocňovať aj optický klam. Verme teda, že obloha nám dopraje a Mesiac nás bude môcť touto svojou veľkosťou naplno ohúriť.

Do stopách svätých – sv. Alžbeta Uhorská

Narodila sa v roku 1207 v Bratislave alebo na území Maďarska. Bola veľmi skromná, vedela sa zriekať svetských vecí, podporovala chudobných. Pre chorých dala postaviť nemocnicu. Po smrti jej manžela sa utiahla do kláštora, kde žila veľmi skromne, napriek tomu, že pochádzala zo šľachtickej rodiny a bola grófkou. Zomrela 17. novembra v roku 1231 a v tento deň sa v cirkvi slávi aj jej spomienka. Význam mena Alžbeta z hebrejčiny – Boh je štedrý.

Deň boja za slobodu a demokraciu

Práve 17. november je u nás štátnym sviatkom, ktorý je všeobecne známy aj ako Medzinárodný deň študentstva. Študenti v roku 1939 vyšli v Prahe do ulíc, aby protestovali proti okupovaniu našej krajiny – Československa. Dôsledkom bolo, že nacisti zavreli všetky vysoké školy a viac ako 1200 študentov odviezli do koncentračných táborov. V roku 1989 študenti vyšli opäť do ulíc a demonštrovali proti socializmu. Tento pokus bol úspešný.

Adventné obdobie – očakávanie Krista

Slovo advent je odvodené z latinského slova adventus a znamená príchod. Ide o obdobie duchovnej prípravy počas štyroch adventných nedeli a tento rok prvá pripadá na 27. november.

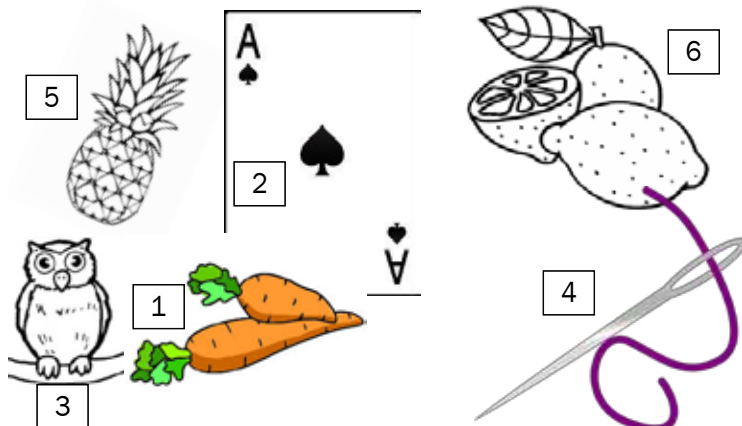
Tajnička

V súvislosti s témou „Supermesiaca“ Vám ponúkam ako tip na rodinné nedeľné popoludnie animovanú rozprávku Gesta na ———, ktorej celý názov sa dozviete po vyriešení tajničky. „Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by mal niekto niečo proti druhému. Ako Pán odpustil vám, tak aj vy!“ (Kolosanom 3, 13) Práve sila odpustenia je hlavnou myšlienkou tohto animáku, lebo odpúšťanie je niečo zázračné, čo sa páči Bohu a lieči ľudské vzťahy aj dušu. ;)

Tomáš Magda ml.

TAJNIČKA

1					
2					
3					
4					
5					
6					

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

Túžim po manželstve a zatiaľ som sama

Keď Boh stvoril muža, dal mu ženu ako spoločníčku. Muž a žena sa navzájom dopĺňajú. Založiť si rodinu, mať životného partnera a deti, to všetko sa deje na základe inštinktu, presnejšie povedané, posvätného inštinktu, vloženého do každého človeka.

Manželstvo je nádherné, je posvätné, je povolaním a poslaním od Boha. Ale nie všetci doň vstúpia. Niektorí sa rozhodujú pre slobodný stav, pretože sa cítia byť povolaní, aby sa odovzdali úplne Bohu cez reholný stav alebo kňazstvo.

Pamätajte si, že v tomto prípade sa kňaz alebo reholník nezrieka, nezbavuje sa Božích darov, ako sú sexualita, otcovstvo alebo materstvo, túžba po rodine, manželke, či manželovi, ale ich ponúka Bohu ako dar.

Sú ľudia, ktorí zostanú slobodní napriek veľkej túžbe po manželstve, pretože si nenašli správneho partnera. A v dnešnej dobe je ich veľa. Väčšinou sa takíto slobodní stávajú do pozície obete. Žijú svoj život utrpením, pokladajú sa za „outsiderov“, nepriateľských, nepeknych smoliarov. Och, úbohé dievčatá a chlapci!

Tento postoj k sebe samému je veľmi pesimistický. Slobodní

ľudia si nikdy nesmú myslieť, že sú v porovnaní s ostatnými menejcenní. Musia byť dostatočne silní a statoční, aby prijali v živote veci, ktoré nemôžu zmeniť. V tomto prípade je nevyhnutné držať sa reality.

A napokon, mali by rozmyšľať, či by ich slobodný stav nemohol byť ich poslaním, či povolaním. Boh volá slobodných, aby pomáhali a slúžili ostatným spoločnosti a boli žiarivým zdrojom hodnôt a čností.

V tejto situácii je dôležité vyhnúť sa nebezpečenstvu a pasci, do ktorej spadnú mnohí slobodní, najmä dievčatá. Vydajú sa za hocikoho, len aby sa vydali. No ak partner nie je ten pravý, manželstvo nielenže nevyrieši automaticky ich problémy, ale naopak môže vytvoriť mnohé ďalšie. Tu nejde o výber šiat, ktoré odhodíte, keď sa vám už nepáčia.

A tak sa nejedno manželstvo končí rozvodom. No ani týmto krokom sa neodstránia všetky problémy. Rozvedené páry v skutočnosti trpia krutými psychickými bolesťami a zraneniami, ktoré sa nevyliečia len tým, že sa manželia od seba izolujú.

Samozrejme, želim vám všetkým ostatným, ktorí cítia povolanie k manželstvu, aby ste si našli správneho partne-

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

ra/-ku a založili si s nimi rodinu. Ale nehrňte sa do toho za každú cenu. Postupujte zodpovedne nielen s láskou a rozumom, ale najmä s rozvahou.

Som si istý, že Boh pre vás všetkých naplánoval krásnu budúcnosť a vytvoril ten najlepší plán, aký môže Otec vytvoriť pre svoju milovanú dcéru a milovaného syna.

snímka: MM

Trampoty v manželstve

107. Manželstvo je zmluvou

V reálnom živote sa blízke vzťahy zakladajú na záväzku.

Pretože intimita vytvára zraniteľnosť, pre svoju bezpečnosť potrebuje záväzok (zmluvu)...Tragédiou dnešných dní je, že ľudia sú takí hladní po intimite a zároveň sa tak veľmi boja záväzku, že intimitu hľadajú v nezáväzných vzťahoch a znova a znova žnú zničujúce zranenia.

V biblickom zmysle je manželstvo zmluvou v ktorej si muž a žena dávajú vzájomný záväzný sľub. Niektoré páry, ktoré žijú spolu „bez papiera“ sa ohradzujujú, a možno aj oprávnene, že sú si viac viazaní, než mnohé zosobášené páry, ktoré poznajú.

Určite, byť zaviazaný na 80 % je viac, ako byť zaviazaný na 60 %. Ale tu nejde o to. Manželstvo je o 100 %-nom záväzku jedného voči druhému, pri ktorom vieme,

že náš manžel alebo manželka nás neopustí kvôli vážnejšej hádke, alebo málo uspokojivému milovaniu. To je jediná cesta, ako vybudovať skutočnú dôveru.

Takáto zmluva je pevným základom, na ktorom sa dá budovať silné a intímne manželstvo. Bez takéhoto záväzku sa bude každý z partnerov správať opatrne, zo strachu pred sklamaním. Záväzok však poskytuje bezpečnosť a dôveru, tam nebude žiaden problém, ktorému by sa nedalo čeliť, alebo ho rozumne vyriešiť.

Verná láska od nás vyžaduje, aby sme sa postavili proti súčasnej kultúre. Dlhodobé budovanie vzťahov nesie so sebou vyššie náklady, než krátkodobé naplnenie našich túžob. Pre niektoré manželské páry je agóniou už prvý rok, ba dokonca aj medové týždne. Každodenné bolestné prispôbo-

vanie sa zvädza obzerať sa naspäť a niekedy aj spochybňovať vlastné rozhodnutie.

Manželstvo možno prirovnať k veľkému stromu, ktorý rastie rovno v strede obývačky. Je to čosi, čo je obrovské a všetko ostatné musí byť rozostavené okolo. Keď sa chcete niekam dostať, ku chladničke, k posteli, do kúpeľne, treba ten strom pozorne obchádzať a musíte ho úctivo obísť. Je väčší a silnejší, než ktokoľvek z nás. Dal by sa zoťať, ale tým by sme zbúrali aj dom. Je to jedinečný exotický strom, ale občas mimoriadne zavadzia.

Verná láska znamená, že musíme byť pripravení zmeniť sa a postupne sa prispôbiť jeden druhému. A pamätajme, že celý život sa potrebujeme doladovať ako struny na husliach.

MUDr. Blažej Vaščák

Ilustračná snímka z SDM Krakov 2016: Martin Magda

Ľudia nechcú hazard

V Dolnom Kubíne sme odovzdali 5437 podpisov za zákaz hazardu.

Iniciatíva Zastavme hazard odovzdala 5437 podpisov dospelých obyvateľov Dolného Kubína, ktorí žiadajú zákaz hazardu na území mesta. Petícia sa začala zbierať v deň parlamentných volieb a v posledných týždňoch sa podarilo vyzbierať posledné chýbajúce podpisy. Odovzdanie petície je splnením záväzku voči občanom, ktorí petíciu podpísali, ale aj reakciou na nedostatky zákona o hazardných hrách.

Peter Beňa povedal: „Už niekoľko mesiacov od hazard lobby počujeme ako vládna novela vyrieši všetky problémy spojené s hazardnými hrami, drasticky zníži počet prevádzok a herných zariadení. Tiež počut výzvy mestským zastupiteľstvám, aby prejavili trpezlivosť. Pravda je taká, že v mnohých mestách bude mať vládna novela len kozmetické účinky. Napríklad z 11 prevádzok v Dolnom Kubíne môže zostať 6 a počet zariadení sa za 2 roky môže znížiť zo 119 na 104. Ak sa navyše majitelia 2 malých herní spoja a založia spoločnú herňu, počet herných zariadení sa zrejme zníži zo 119 na 116. Pýtame sa: Toto je tá efektívna všetko riešiacia regulácia?“

Michal Svetko povedal: „Často sme obviňovaní z extrémizmu a fanatizmu, lebo žiadame zákaz hazardných hier na celom území slovenských miest. Takýto zákaz je však jediná možnosť na ochranu rodín, ktorú nám zákon umožňuje a ani vládna novela nepripúšťa, aby sa v registri vylúčených hráčov ocitli neliečení hráči, ktorí prehrávajú celý majetok rodiny a zamotávajú sa v dlhoch a exekúciách. Manželia a manželky týchto hráčov sa môžu na rozpad svojej rodiny len nečinne prizerať.“

Anton Chromík dodal: „Zaráža nás spôsob obhajoby prevádzkovateľov hazardných hier. Ich právni zástupcovia pred hlasovaním v Ružomberku nepriamo priznali, že hazard škodí rodinám a vo svojej námietke voči VZN uviedli, že našou motiváciou je ochrana rodín a nie narušenie verejného poriadku. Vážnym argumentom prevádzkovateľov prečo VZN nepriať sa tak stalo to, že zákon neumožňuje obmedziť ich podnikanie kvôli ochrane rodín pred negatívnymi následkami hazardných hier. Táto interpretácia nie je pravdivá, ale zákon je tu na to, aby nám jasne povedal, že ochrana rodín a maloletých patrí k verejnému poriadku.“

Matej Perašín uzavrel: „Aj keď nepopierame, že hazardné hry prinášajú štátu určitý príjem, treba si položiť otázku, nie sú výdavky spojené s hazardom väčšie? Koľko podnikateľov zruinovaných hazardom mohlo prinášať dane spoločnosti? Nie sú tu prítomné negatíva, ktoré za žiadne peniaze nestoja? Za koľko peňazí si hráč kúpi späť svoju rodinu, ak ju kvôli svojej závislosti stratí? Dokážu peniaze vrátiť deťom ich rodičov, ktorí sa radšej venujú hre ako svojim vlastným deťom? Dokáže štát kúpiť životy hráčov, ktorí si v zúfalstve po nezvládutej závislosti siahli na život? Aký zmysel majú pre spoločnosť peniaze, ak za ne nevieme napraviť škody, ktoré sa napáchali?“

*za Iniciatívu Zastavme hazard, Aliancia za rodinu: Anton Chromík, Peter Beňa, Matej Perašín
za Spoločenstvo pri Dóme sv. Martina: Michal Svetko*

Stalo sa:

- **16. 10. v nedeľu popoludní bolo pozhňanie kríža „Pod Dubjom – pri Lipke“**

- **1. 11. v utorok na sviatok Všetkých svätých bola popoludní pobožnosť na cintoríne; v Ovčí o 13:30 h a vo Víťaze o 14:30 h**

Stane sa:

- **27. 11. bude v nedeľu po sv. omšiach zbierka na charitu – jeseň**

- **28. 11. v pondelok oslávime 15. výročie konsekrácie kostola sv. Ondreja vo Víťaze a 24. výročie konsekrácie farského kostola sv. Jozefa, robotníka vo Víťaze; v daných kostoloch sa budú súžiť slávnostné sväté omše**

- **29. 11. v utorok oslávime 24. výročie konsekrácie filiálneho kostola sv. Barbory v Ovčí; v daný deň tam bude slávnostná sv. omša**

- **30. 11. odpust sv. Ondreja oslávime v tomto starobylom kostolíku na Vyšnom konci slávnostnou sv. omšou o 18:00 h, ktorú bude celebroid Vladimír Juhás, výpomocný duchovný v Košiciach-Barci, pedagóg na Teologickej fakulte KU v Košiciach**

- **4. 12. odpustová slávnosť sv. Barbory v Ovčí so slávnostnou sv. omšou o 10:30 h, ktorú bude celebroid Jozef Skupin, sudca na cirkevnom súde v Spišskej Kapitule**

- **8. 12. vo štvrtok slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie, prikázaný sviatok**

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
14. 11.	Pondelok				
15. 11.	Utorok	17:00	† Ondrej a Anna Štofaničkovci		
16. 11.	Streda			17:00	† Roman Halčko
17. 11.	Štvrtok	7:00	† Michal a Anna		
18. 11.	Piatok	18:00	50: Helena Šofranková a za jej rodinu	17:00	† Regína a Martin Balogovci
19. 11.	Sobota	7:00	† Ondrej a Anna Gregovci		
		11:00	80: Mária Magdová r. Motyľová		
20. 11.	Krisťa Kráľa - C	7:30	80: Mária Magdová r. Motyľová	9:00	za farnosť
		10:30	75: Andrej Miženko		
21. 11.	Pondelok				
22. 11.	Utorok	18:00	† Ján Novotný a Helena r. Krescanková		
23. 11.	Streda			17:00	65: Gabika a 65: Dávid 45: Gabika a Dávid Baranovci
24. 11.	Štvrtok	7:00	† Katarína a Daniel		
25. 11.	Piatok	18:00	za ZBP členov modlitebnej skupiny Pátra Pia	17:00	† Viktória a Jozef Šimčíkovci
26. 11.	Sobota	7:00	† Helena, Štefan a Helena		
27. 11.	1. adventná nedeľa - A	7:30	za farnosť	9:00	za ZBP rodiny Mateja Balogu
		10:30	50: Katarína Uličná		
28. 11.	15. a 24. výročie konsekr. kostolov	07:00	kostol sv. Ondreja - vlastný úmysel		
		18:00	kostol sv. Jozefa - za farnosť		
29. 11.	Utorok	18:00	† Mária a Valent Birošovci	17:00	† Jozef, Agnesa a Marta Baranovci 24. výročie konsekrácie kostola v Ovčí
30. 11.	sv. Ondreja	18:00	kostol sv. Ondreja - za ZBP Andreja Miženku		
1. 12.	Štvrtok	18:00	† Dušan, Emil a Anna, Ján a Eleonóra		
2. 12.	Piatok	18:00	† Anna Januvová (výročná)	17:00	80: Štefan Klešč
3. 12.	Sobota	7:00	za ružencové bratstvo	17:00	za živých a mŕtvych členov ruženc. bratstva
4. 12.	2. adventná nedeľa - A	7:00			
		9:00	† Valent, Mária a Mária Balogovci		odpust sv. Barbory
				10:30	poďakovanie Bohu za dobrodenia od sv. Barbory
5. 12.	Pondelok	18:00	65: Mikuláš Uličný		
6. 12.	Utorok	18:00	50: Mikuláš Uličný (465)		
7. 12.	Streda			17:00	† Mikuláš Humeňanský
8. 12.	Nepoškvmené počatie P. M.	7:00	za farnosť	17:00	† Pavla a Ladislav Tomkovci
		18:00	60: Marián Lutter		
9. 12.	Piatok	18:00	† František Pavlík	17:00	† Peter Adamčák, kňaz
10. 12.	Sobota	7:00	† Jozef, Tomáš, Róbert, František, Mária a Cyril Novotní		
11. 12.	3. adventná nedeľa - A	7:30	za farnosť	9:00	za ZBP Slávky, Anny, Cyrila a Ondreja
		10:30	za ZBP Mikuláša Uličného a jeho rodinu		

2. október 2016 - p. Jozef Humeňanský, RCJ, pôsobiaci na misiách v Rwande

sv. omšu celebraval
R.D.JCLic. Mgr. Mikuláš Uličný, MBA

9. október 2016 - dakovná sv. omša obetovaná za našich poľovníkov

16. október 2016 - požehnanie kríža pod „Dubjom pri Lipke“

23. október 2016 - odchod časti pútníkov z našej farnosti do večného mesta Rím

1. november 2016 - pobožnosť na cintoríne k Spomienke všetkých zosnulých

